

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

XXVII. leto • 2016-2017 4

*Ne more imeti Boga za Očeta,
kdor nima Cerkve za mater.*

Sv. Ciprijan

Kazalo

- 3 Uvod
- 4 Duhovni pogledi
- 11 Papež Frančišek Frančiškovim
- 13 Svetopisemske ikone
- 16 Luč svete Klare
- 17 Pogovor
- 21 Brezmadežna
- 23 Utrip
- 24 Biseri molitve
- 26 O Assisiju
- 28 Utrinki iz Assisija
- 32 Otroci med nami
- 34 Med minoriti
- 36 Reportaža

Naslovnica: *Stari simbol Cerkve – ladja (izraz se uporablja tudi za arhitekturni del cerkve), ki jo krmari rimski papež, čudovito nakazuje dinamiko Cerkevnega življenja. Jadro, sestavljeno iz več manjših, predstavlja različne karizme, ki vsaka na svoj način lovijo veter Sv. Duha in s svojim deležem pomagajo potiskati ladjo proti obali večnosti, kjer nas v pristanu že čakajo dospeli potniki poveljane Cerkve. Kapitan – papež naj bi bil vedno pozoren na pasti: čeri v morju sveta in seveda na besneča neurja raznih ideologij, ki bi utegnili potnike nesrečno uničiti. Prav tako pa naj bi bil osredotočen na dve orientacijski Luči iz pristani, ki ju predstavljata Oče in Sin.*

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

– nadaljevanje revij DUH ASSISIJA med nami
in BREZMADEŽNA. Izhaja štirikrat letno.

Izdaja: Slov. min. prov. sv. Jožefa, Minoritski trg 1, Ptuj

Uredniški odbor: Janja Ahčin, Dorica Emeršič, p. Martin Gašparič, p. Danilo Holc, p. Milan Kos, prov. minister, p. Jože Osvald, p. Andrej M. Sotler, p. Damjan Tikvič, p. Dominik Tikvič, p. Janez Šamperl

Glavni urednik: p. Danilo Holc

Odgovorni urednik: p. Milan Kos, prov. minister

Tehnični urednik: p. Tomaž Majcen

Fotografije: Ubald Trnkoczy, Stane Gojkošek, Zdenka Golub, Marjan Petek in arhiv

Lektorica: Hedvika Dermol Hvala

Prelom in priprava za tisk: Salve d.o.o. Ljubljana (Patricija Belak)

Tisk: Tiskarna Povše

Naslov uredništva: Trubarjeva 80, 1000 Ljubljana

Elektronska pošta: daniilo.holc@rkc.si

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Fotografija na naslovnici: Ubald Trnkoczy

ISSN 1854-7990

Cerkev je občestvo živih in rajnih

Sv. Frančišek se je raje kot v velikih bazilikah ustavljal v majhnih cerkvah, kjer je prisluškoval Božjim navdihom. Nekega dne je zazrt v ikono križanega Kristusa v cerkvi sv. Damijana zaslišal besede: »Pojdi in popravi mojo cerkev!« Brez obotavljanja je z golimi rokami začel popravljati cerkev. Šele pozneje je doumel, da mora popravljati duhovno zgradbo, ne cerkve.

Kdaj v življenju sem prvič zaslišala Božji glas? Kdaj se je zgodilo moje »usodno« srečanje z Bogom? Sv. Avguštin pravi: »Vabil si me in klical in prebil mojo gluhoto. Bliskal in žarel si in pregnal mojo slepoto.« Najprej se me je Bog dotikal po mami in očetu. Mamina molitev, njen križ na mojem čelu, blagoslov z blagoslovljeno vodo, postavljanje jaslíc – to so bila moja prva srečanja z Bogom. Oče o veri ni veliko govoril, bolj jo je živel. Nikoli ne bom pozabila, kako je ob smrtni uri s tresočo roko poskušal narediti zadnji križ na svojem čelu. Včasih zadostuje en sam pogled, en samcat križ in Bog se te dotakne. Očetovo mirno izročanje v Božje naročje v smrtnem boju se je kakor pečat vtisnilo v moje srce. Kasneje se me je Bog globoko dotaknil, ko sem

v cerkvi sv. Klare v Assisiju zaslišala umirjeno petje klaris. Neubesedljivo lepo petje hvalnic.

Dr. Marijan Turnšek v knjigi *Prebudimo dremajočega velikana* piše: »Takšno srečanje človeku odpre oči za lastno skrivnost in povzroči, da se odkrije takšen, kot je, in v tem srečanju se Bog pokaže kot Nekdo, ki odgovarja temu, kar človek v srcu je.«

Vera je najprej in pred vsem drugim milost. Milost je, da so me starši dali krstiti in sem postala Božji otrok. Krst je bil moje prvo srečanje s Cerkvijo. Ta je zame občestvo živih in rajnih sester in bratov, ki se ljubijo med seboj. Brez vere in mučeništva številnih rodov tudi moje vere ne bi bilo. Nismo v brezupni praznini, občestvo Cerkve nas spremlja od zibelke do groba. Koliko ljudi moli zame, ko moja molitev umolkne. V naši župniji vsak ponedeljek župnijsko občestvo moli za vse bolne in trpeče.

Tudi danes so potrebni pričevalci, ki si upajo biti ob nemočnih, oddaljenih, ki so močni in drzni, preprosti in veseli ter katerih temelj življenja je molitev, evharistija in prijateljski odnos z Jezusom. Jezus ni oznanjal sam, izbral je dvanajst apostolov; zdaj nas je veliko več.

Sv. Pavel je prvim kristjanom v Korintu večkrat govoril: »Mi smo svetišče živnega Boga.« P. Janez Šamperl je v letošnjih šmarnicah zapisal: »Cerkev niso le duhovniki, ki jih je vedno manj ... Cerkev sem jaz, ki sem bil krščen, ki sem po krstu postal Božje svetišče. Vsak izmed nas je poklican, da to, kar je prejel, daje naprej.« V naši župniji imamo enkrat mesečno družinsko sveto mašo. Kako lepo je videti, ko skupaj pojeta očka in otrok, ko mamica pred ambonom za roko drži otročička in bere berilo.

Prihodnost Cerkve je v živih občestvih, ki živijo tako, kot so živeli prvi kristjani. Ti so kljub preizkušnjam živeli v miru in veselju. Naj bodo naša občestva odsev Božje ljubezni, da bi ganil srca vseh, ki iščejo, a ne najdejo, da bi se lahko prijeli za rob Njegovega oblčila in verovali Vanj. Vsak izmed nas ima pri gradnji in popravljanju Cerkve odločilen delež. Vsako dejanje, ki ga po zgledu sv. Frančiška in sv. Klare uresničimo v ljubezni, odmeva v neskončnost. *Janja Ahčin*

Francišek, pojdi in popravi mojo Cerkev!

P. Danilo Holc

To je klic, ki ga je leta 1205 z razpela v razpadajoči cerkvi sv. Damijana v Assisiju zaslišal sv. Francišek. Povabilo Križanega ga je tako zadelo, da je postalo neke vrste vodilo njegovega življenja. Čeprav je bila ta Jezusova želja na začetku razumljena dobesedno, je Francišek počasi – prek molitve v samoti, Božje besede in nedvomno tudi navdihla Sv. Duha – spoznaval, da naj obnovi živo Cerkev. Jezus ne želi malte in kamna, temveč njegovo srce. Potreben je bil duhovni prehod od kamna do žive celice. Jezus ne rabi človeških osebnih stvari – kajti to je najlažje – želi si človeka samega, njegov čas, njegove sposobnosti in darove, skratka njegovo ljubezen, ki bo odgovor ljubezni na Ljubezen. Le tako postaja človek živa duhovna celica nekega večjega telesa, ki ga je Francišek prepoznal v Cerkvi – Kristusovem skrivnostnem telesu. In življenju v Cerkvi ter za Cerkev je nedvomno posvetil vse svoje življenje. V njej je videl edino okolje, kjer bo lahko sledil Kristusu Križanemu, saj sta zanj Kristus in Cerkev eno.

Francišek nam ni zapustil nobene razprave o Cerkvi, a je s svojim življenjem in izrazitim čutom nakazal, kaj je njeno bistvo. Čeprav je bila kritika takratnega življenja Cerkve do neke mere upravičena, je hitro spoznal, da se krivoverska gibanja te naloge ne lotevajo na pravi način. Ker je Cerkev sestavljena iz grešnih ljudi, bo njena

prenova potrebna do konca časov. Človek pa lahko več kot z besedami in razpravami naredi s tem, da začne pri svojem osebnem spreobrnjenju. Logično je torej, da k obnovi Cerkve človek ne more prispevati drugače, kakor da vanjo vstopi. Zunanja kritika brez vstopa ni samo nekoristna, ampak tudi neutemeljena. Vsi vemo, da je mnogo lažje rušiti kot pa obnavljati, saj to zahteva več napora. In slednjega se je lotil Francišek.

Seveda to ne pomeni, da bi bil Francišek slep in da bi si zatiskal oči pred resničnostjo. Preveč je čutil s Cerkvijo, da ga nepravilnosti ne bi bolele. Na zunanje bi lahko rekli, da je bil njegov odnos do Cerkve protisloven. Na eni strani se revolucionarno upre življenju in miselnim tokovom, ki so bili takrat navzoči v Cerkvi in krščanstvu. Po drugi strani pa v njegovih spisih ne moremo spregledati vneme, skrbi in dejavnosti, da

bi živel v popolni edinosti s to Cerkvijo. S svojim načinom življenja jo na neki način »kritizira«, na drugi pa jo spoštuje, saj jo prosi za potrditev Vodila, ki ga je sestavil za življenje bratov, ki mu bodo sledili. Na začetku potrjenega Vodila je dal tudi jasno zapisati: »Brat Francišek obljublja pokorščino in spoštovanje gospodu papežu Honoriju in njegovim zakonito izvoljenim naslednikom ter rimski Cerkvi« (FPVod I,2).

Ob tem bi utegnil kdo pomisliti, da so Franciškovim naklonjenosti Cerkvi botrovali zgolj človeški razlogi: strah pred odpadkom ali krivoverstvom; želja, da Cerkev in družba sprejmeta njegov nov način evangeljskega in bratskega življenja, ki kaže na nove medčloveške odnose; Cerkveno »materinsko« sprejemanje že od njegovih začetkov in njeno ljubeznivo spremljanje ... A Francišek je imel za naklonjenost do Cerkve globlje razloge: verske, teološke, mistične. Cerkev mu lahko edina podeli cenjene zakramente, pa čeprav po »nevrednih služabnikih«, v katerih prav tako čuti navzočnost Božjega Sina na zemlji. V Cerkvi vidi tudi skrivnostno Kristusovo telo, čeprav tega zaradi svoje grešnosti na zunanje ne izraža in je neke vrste skrivnost nasprotij: grešnosti in svetosti. Še več, kot ponižana zaradi greha na eni strani ter vsemogočna in veličastna po svoji svetosti zaradi zmage Božje milosti in usmiljenja, mu je znamenje Kristusa Vstalega,

ki je bil po eni strani zaradi sprejete človeške narave slaboten in umrljiv, po drugi strani pa kot Božji Sin zmagovalec nad smrtjo.

Frančišek razume Cerkev kot Božje ljudstvo in ne le kot hierarhijo. Ta Cerkev je zanj povezana s Cerkvijo, ki je že v večnosti. Njeni člani smo vsi krščeni, zato je v svoj način življenja povabil ljudi vseh socialnih in kulturnih slojev. Živo se zaveda, da smo sinovi in hčere istega Očeta, zato pa bratje in sestre med seboj ter z Jezusom.

Gotovo ne pretiravamo preveč, če v bratskem življenju, ki ga Frančišek zasnuje, vidimo tudi kritiko tedanje Cerkve in družbe, ki sta bili preveč vertikalno zasnovani na osnovi časti in bogastva (meščanstvo, plemstvo ...). Frančišek z brati na neki način poudari horizontalni značaj Cerkve, da bi bili vsi med seboj Kristusovi bratje in sestre. »Zmagujoča«, nebeška, in potujoča, zemeljska, sta zanj ena sama Cerkev. Potujoča je poklicana, da v »pravi veri in pokori« potuje proti večni domovini. Njegovi bratje zato s svojim načinom življenja simbolično kažejo na bistveno dimenzijo, kako biti Cerkev, ki jo Kristus vabi k »pokori« in nenehnemu spreobrnjenju. To je način življenja, ki ga je pokazal Kristus: živeti v uboštvu in ponižnosti, v služenju in majhnosti, v srcu svoje evharistične

skupnosti. Ta način je pokazal sam Bog, ko je sestopil s svojega vzvišenega prestola zaradi ljubezni do človeka, da bi se spreobrnil in pobratil s svojim stvarstvom.

Prav pomenljiv in zgodovinsko edinstven je Frančiškov način »kritike« Cerkve. Danes imamo mnoge samooklicane kritike, ki v Cerkev niso nikoli resnično vstopili in je začutili. Iz nje so naredili objekt in je niso razumeli kot nekaj, kar je del njih.

Frančiškova taktika »napada« na Cerkev in spreobračanja drugih pa je bila ponižno spoštovanje Cerkve. Zanimivo je, da spoštovanje, ki si ga nekdo ne zasluži, temeljiteje izpraša vest in globlje zareže v srce. Tako je Frančišku na spoštljiv način uspelo biti »vest Cerkve in družbe«. V svoji ponižnosti pa tudi tega poslanstva ni pripisoval sebi, kot to pogosto storijo napuhnjeni in tendenciozno naravnani ter plačani kritiki, ki kritizirajo zaradi kritike in egoističnih koristi.

Frančišek je svoj poklic in svojo karizmo razumel kot dar, ki ga naj živi **znotraj** Cerkve in **za** Cerkev.

Literatura: Giovanni Iammarrone, La spiritualità francescana

Biti v svetu, a ne od sveta

P. Igor Salmič

nitimi 95 tezami, pri drugi (1717) na ustanovitev prve prostozidarske lože v Londonu, pri tretji (1917) pa na oktobrsko revolucijo v Rusiji. Luter naj bi spodnesel enotnost Cerkve v tedanji Evropi, prostozidarske ideje – ki sicer niso zanikale obstoja Boga – naj bi odvzele Kristusu naziv Gospod in se odrekle osebnemu odnosu do Njega, pri oktobrski revoluciji pa naj bi šlo za dokončni udarec religiji z idealom novega sveta, neke vrste raja na zemlji, kjer bi bil gospodar edinole človek, osvobojen spon Boga, ki se je zdel vedno bolj v napoto.

Še zdaj se živo spomnim prve ure predavanja pri prof. Bogdanu Dolencu na Teološki fakulteti v Ljubljani leta 2001. Na tablo je narisal naslednjo shemo: 1517 NE Cerkvi, 1717 NE Kristusu, 1917 NE Bogu. Pri prvi letnici (1517) je mislil na Lutrove začetke reforme z zname-

Na podlagi tega zanimivega štetja ter s prelomnicami vsakih dvesto let naj bi bili letos ravno na polovici novega procesa, ki naj bi ugledal luč sveta čez natanko sto let (2117). Odgovor, za kateri novi NE bi lahko šlo, prepuščam komu drugemu.

Kaj lahko razberemo iz te, skorajda matematične razpredelnice? Ponujajo se številni nastavki za poglobljeni razmislek, a sam bi se ustavil samo ob enem. Ob dejstvu, da govor o Cerkvu ni in ne more biti nekaj postranskega. Tabela nam razločno kaže, kako tesno je povezano govorjenje o Cerkvu in Bogu. Ko se je začela rahljati pripadnosti prvi, se je že pripravljala prostor za krhanje odnosov do drugega. Pred nekaj desetletji je postal slaven slogan: Kristus DA, Cerkev NE, a kmalu je tudi zanesenjaški DA začel izgubljati tla pod nogami. Kdor se ne čuti kot del nekega konkretnega občestva, bo imel kmalu tudi sam težave z osebno molitvijo. Sveti Pavel bi ob tem verjetno uporabil podobo glave, ki je Kristus, in telesa, ki je Cerkev, pri čemer eden ne preživi brez drugega. Iz povedanega jasno sledi, da Kristusa in Cerkve ne moremo ločiti.

Če torej danes govorimo o krizi vere – to velja predvsem za Zahod – tega pojava nikakor ne moremo obravnavati brez razmisleka o Cerkvu. Zato se porajajo vprašanja: Kaj pojmuje pod besedo »Cerkev«? Kaj je njena bistvena vloga? Kako je Cerkev skozi stoletja prinašala Kristusovo odrešenje in oznanjala Božje kraljestvo? Kakšen je bil njen odnos do sveta? Zakaj jo imajo nekateri tako zelo v želodcu? To niso vprašanja, s pomočjo katerih bi lahko dali prepričljiv odgovor na splošno krizo vere v Boga, lahko pa vseeno odprejo kakšno novo perspektivo, ki morda ne bo zanemarljiva.

Že nekaj let živim v »večnem mestu«, ustanovljenem na sedmih gričih sredi osmega stoletja pred Kristusom, v samem središču krščanstva in Katoliške cerkve. Na prvi pogled vse govori o Bogu in krščanski tradiciji: brezštevilni zvoniki, ki se vzpenjajo proti sinjemodremu rimskemu nebu; papež na malodane vsakem koraku, tudi v laičnem

časopisju; množice duhovnikov, ki se brezskrbno sprehajajo po središču mestu v kolarju, ter nepopisno število redovnic različnih kongregacij, ki čakajo katerega od mestnih avtobusov ali pa se peš vračajo s trga svetega Petra. A ta »idila« je lahko kaj hitro zavajajoča. Ko sem namreč osebno spoznal nekaj »ta pravih« domačinov, sem si ustvaril nekoliko bolj kompleksno podobo. Nekdo se mi je enkrat npr. pridušil, da je krivdo za tako kaotično in neorganizirano mesto treba pripisati duhovščini, ki je tukaj vladala več kot tisoč let. Ob tem sem se zamislil, čeprav seveda za pomanjkanje komunalnih storitev ne moremo kriviti Cerkve, saj je krmilo upravljanja z Rimom že leta 1870 prevzela sveže ustanovljena Kraljevina Italija. A določeni predsodki ostajajo vse do današnjih dni. Prav pomenljiv je podatek, da v vseh pokrajinah, kjer se je skozi stoletja – natančneje od 754 do 1870 – raztezala Papeška država (obsegala je dobršen del osrednje Italije – od Tirenskega do Jadranskega morja ter od Gaete na jugu do Ravene in Bologne na severu), še vedno prevladujejo stranke, ki ideološko niso blizu Cerkvu, v nekaterih primerih bi lahko uporabili celo znani izraz »rdeči revirji«. Pred približno dvema tednoma mi je neki duhovnik iz Verone z veseljem razlagal o močni verski praksi in duhovnih poklicih v njegovi škofiji. Ko sem ga vprašal po razlogih, mi je preprosto dejal: »Ker tu ni bilo Papeške države!« Ob tem smo se malo zasmejali, pa hkrati zamislili. Kaj je papež na omenjenih ozemljih pravzaprav storil tako hudega, da je še danes čutiti neke vrste nelagodje ali celo alergijo, ko se govori o Cerkvu?

Pri iskanju možnih odgovorov bi svoje razmišljanje postavil v okvir odnosa Cerkve do sveta. Morda nam bo vprašanje o tem, kako se je ta odnos razvijal skozi stoletja, dalo kakšen zanimiv napotek.

Nekje do začetka četrtega stoletja smo priče veliki razdalji med svetom in Cerkvijo. Slednja je pogosto preganjana in vanjo vstopajo resnično tisti, ki hočejo postati Jezusovi učenci ter ga posnemati v vsem – tako v življenju kakor v smrti. Po milanskem ediktu (313), ko je kristjanom dana svoboda, se začne dolgo obdobje tesne povezanosti in sodelovanja med Cerkvijo in svetom, ki v grobem traja vse nekje do francoske revolucije (1789). V tem dolgotrajnem sožitju so seveda različne faze: enkrat je vplivnejša civilna oblast (400–1000, 1500–1800), drugič pa cerkvena (1000–1500). V teh 1400 letih Cerkev sveta ni samo soblikovala, temveč ga je s svojo duhovno, socialno in politično močjo pogosto tudi usmerjala. Morda je to eden od elementov, ki še danes vznemirja marsikaterega Rimljanca, saj naj bi bila Cerkev premočno vpeta v družbeno in politično dogajanje. Francoska revolucija vpelje neke vrste razkol med Cerkvijo in »novim« svetom. Tokrat je Cerkev potisnjena na rob in se znajde v nekakšni osami. V evropskem prostoru – prvič po četrtem stoletju – govorimo o uradno nekrščanski družbi, Cerkev pa se po preganjanju zviže v neke vrste klobčič, obrne hrbet novemu liberalnemu družbenemu redu in z varnostne razdalje ocenjuje svet, predvsem izpostavljač negativne pojave. To obdobje oddaljenosti traja nekje do 2. vatikanskega koncila (1962–1965), ko se želi Cerkev ponovno približati svetu in premostiti razdalje. Tega ne stori z nekritičnim sprejemanjem miselnosti sveta, temveč z novo govorico, ki skuša biti bolj solidarna do družbenih pojavov. Janez XXIII. se je ob slovesnem odprtju koncila izrazil nekako takole: »Cerkev, Kristusova nevesta, rajši uporablja zdravilo usmiljenja kakor pa orodje strogosti; prepričana je, da je potrebno stopiti naproti današnjim potrebam, bolj jasno podajati lastno učenje in ne dajati toliko poudarka sodbam.« To je bistvo *aggiornamenta*, preнове, reforme, ki je v Cerkvi venomer potrebna: ne spreminjati nauka, temveč govorico in odnos do sveta. Bistveno je, da se Cerkev v vseh časih sprašuje po tem, kakšno držo zavzeti pred svetom in njegovimi novimi izzivi. Za uravnoteženo držo, ki jo predlaga sam Jezus – biti v svetu, a ne od sveta – ni lahko najti konkretnega načina. V nekaterih zgodovinskih obdobjih se je zdelo, da Cerkev ni bila samo v svetu, temveč tudi od sveta, predvsem ko je obvladovala politično, gospodarsko in kulturno sceno z vsem dobrim in slabim, ki ga je potegnila za seboj. V drugih obdobjih pa je močna skušnjava Cerkev večkrat pripeljala do situacije, ko ni bila ne od sveta, še manj pa v svetu. Lahko bi rekli, da se je skorajda znašla v nekem paralelnem svetu.

Cerkev je tako vedno znova poklicana, da išče konkretne odgovore na dilemo, kako ostati v svetu, a ne od sveta. Zanimiv proces zasledimo že v Svetem pismu. V Stari zavezi je beseda »svet« (*qadosh*) v prvi vrsti pomenila »biti ločen«. Duhovniki so bili »ločeni« od sveta, da se ne bi kontaminirali z grehom in da bi z varnostne razdalje s kulturnim darovanjem žrtev posredovali za grešno ljudstvo. Avtor Pisma Herbejcem poudari, da je bil to le predokus pravega in edinega vélikega duhovnika, ki je Kristus sam: ta novi véliki duhovnik ni več ločen od ljudi, temveč je z

njimi popolnoma združen; ne gleda jih z razdalje, ampak zanje daruje svoje življenje. Žrtev, ki jo za ljudstvo daruje, ni nekaj tretjega, ampak je njegovo lastno telo. Ker je poslan od Boga, je obvarovan greha, a to ga ne ovira pri tem, da ne bi bil povezan z drugimi. To je podoba vélikega duhovnika, ki navdihuje tudi vsakega današnjega duhovnika: pustiti si prečistiti srce, duha, misli in želje ter darovati samega sebe za druge. Duhovnik ni poklican delati le v blagor lastne duše, ni postavljen za to, da bi se obvaroval pred izprijenim svetom, temveč da bi mu bil še bližje in mu prinašal Kristusovo odrešenje. Gre za prisotnost na drugačen, na Kristusov način: torej biti v svetu, a ne od sveta. Pri tem ni potrebno posebej poudarjati, da lahko oznanjamo in prinašamo evangelij drugim le, ko smo sami izkusili odrešenje, ko smo na osebni način izkusili prehod iz smrti v življenje, kar lepo ponazarja že obred krsta. Le kot odrešeni lahko drugim prinašamo Kristusovo odrešenje, drugače bomo v stalni skušnjavi, da bi označevali sami sebe.

Vse lepo in prav, a kako naj ta vizija vélikega duhovnika, ki je solidaren do ljudi, vpliva na obstoječo strukturo Cerkve in redovnih občestev? Je treba kaj konkretno spremeniti? Nimam dovolj izkušenj, a zdi se mi pomembno, da se vsaj vprašamo, če danes vzgojne ustanove v Cerkvi odgovarjajo na izziv, za katerega so poklicani duhovniki – namreč da so po Kristusovem zgledu združeni z ljudmi, tako verujočimi kot neverujočimi. Ali je v naših skupnostih, redovnih in župnijskih, pripravljeno rodovitno okolje za to, kar pravi prvi stavek pastoralne konstitucije *Gaudium et spes*, ki jo lahko obravnavamo kot biser drugega vatikanskega koncila: »*Veselje in upanje, žalost in tesnoba ljudi današnjega časa, predvsem revnih in tistih, ki trpijo, so tudi veselje in upanje, žalost in tesnoba Kristusovih učencev.*« Nekdo je pred časom predlagal korenito reformo vzgojnih ustanov, in sicer tako, da bogoslovci med pripravo na duhovniški poklic ne bi imeli možnosti bivanja samo po semeniščih, temveč tudi po župnijah – pri kakšnem izkušenem duhovniku in pri krščanskih družinah. Za ta korak bi verjetno potrebovali veliko poguma in težko bi napovedali, kakšne sadove bi tako dejanje obrodilo.

Benedikt XVI. je v knjigi – intervjuju *Luč sveta* leta 2010 izrekel pomenljive besede: »Če bi vsi ploskali mojim besedam, bi se res moral vprašati, če še oznanjam evangelij.« Zadel je bistvo: evangelij in miselnost sveta si ne bosta nikoli enaka, napetost med njima (enkrat večja, drugič manjša) pa bo vedno obstajala. In ta napetost je celo potrebna. Če je ne bi bilo, ne bi bilo tudi potrebe po Kristusovem učlovečenju, smrti in vstajenju. In Cerkev kot Kristusovo telo v tem svetu nadaljuje Kristusovo delo. Cerkev po svoji naravi nima namena biti koristna družbi in v njej iskati svojih privilegijev. K temu tudi ne stremi, temveč si prizadeva, da bi današnjemu človeku prinašala Boga, ki ima zelo konkretno obličje. Za dosego tega cilja niso potrebne velike krščanske množice. Cerkev je verjetno najbolj rodovitna, ko ima vlogo kvasa: majhna, a polna življenja in privlačna ter ima moč preobraziti celotno družbo in ji dati Božji okus.

Svetost cerkvenega prostora ali svetost cerkve kot krščanske bogoslužne stavbe

Jože Marinko

Bog se razodeva človeku povsod – v naravi, v očeh otroka, v ljubečem objemu ... le odprte oči in odprto srce je potrebno imeti, da se odzovemo njegovemu klicu. Pa vendar obstajajo posebna mesta – cerkve ali bogoslužni prostori, kjer nam je Božja navzočnost še posebno blizu. Tu se zbiramo v zasebnih molitvah in kot občestvo verujočih ob oltarju. Vse religije imajo svete kraje: žrtvenik, sveti gaj, tempelj, cerkev, mošejo, pagodo idr.

V tem razmišljanju se bomo osredotočili na cerkev kot krščanski bogoslužni prostor. Poskušali bomo odgovoriti na vprašanje, v čem je istovetnost sakralne arhitekture ali sakralne umetnosti. Kakšne so poleg splošnih še posebne zahteve sakralne umetnosti? Arhitekturo najširše opredeljujemo kot umetnost oblikovanja prostora z jasno določljivo vsebino, ki je človek v vsej svoji večplastnosti. Poleg mnogoterih človekovih potreb, ki jih želi arhitektura kar najbolje rešiti, izstopa v človekovi naravi edinstvenost religiozne razsežnosti, ki ga usmerja v transcendenco. Največja umetniška dela v preteklosti so nastala v težnji s človeku dojemljivim – materialnim in duhovnim – izraziti presežno. Ker pa se je na vseh področjih sodobnega življenja razrasel vrednostni relativizem in se temu tudi umetnost ni mogla izogniti, se postavlja vprašanje, kaj danes je umetniško delo in kaj ni. Kot pravi slikar in filozof Jožef Muhovič, umetniška komunikacija v nasprotju z drugimi komunikacijami nagovarja človeka v njegovi (telesni, duhovni, racionalni, iracionalni) celovitosti. Zato je ob vprašanju istovetnosti krščanske umetnosti potrebno korakoma razmisliti o tistih elementih, ki najprej konstituirajo umetnost, nato sakralno in končno krščansko

umetnost. Ob tem ne moremo mimo klasičnega načela *verum, bonum, pulchrum* – resnično, dobro, lepo. Vse to je le odsev Tistega, ki je Resnica, Dobrota in Lepota sama. Za krščansko umetnost ni dovolj, da jo odlikuje kreativnost oziroma da zna umetnik kot senzibilna osebnost skrivnosti Boga preliti v umetniško delo. Glavni smoter je, da »ta umetniško artikulirana spoznanja dosežejo občestvo vernikov na tak način in do take mere, da postanejo prepričljiva spodbuda in obogatitev v njihovem poglobljanju in povezanosti z Bogom« (L. Debevec).

V Konstituciji o svetem bogoslužju Cerkev še bolj natančno opredeljuje krščansko umetnost in na najvišje mesto postavlja cerkveno. Med drugim je zapisano, da »med najplemenitejše dejavnosti človeškega duha po pravici spada lepa umetnost, zlasti verska ter njen vrhunec: cerkvena umetnost. Po svoji naravi hoče s človeškimi deli nekako izraziti neskončno božjo lepoto. Tem bolj je božja in tem bolj pospešuje božjo čast in slavo, kolikor nima drugega namena kakor s svojimi deli čim bolj pomagati, da se človekov duh pobožno dviga k Bogu. Sveta mati Cerkev je bila zato vedno prijateljica lepe umetnosti ter je njeno plemenito službo stalno iskala. Umetnike je navajala, da bi bili bogoslužju namenjeni predmeti res vredni, primerni in lepi kot znamenja in simboli nadnaravnega /.../ Posebno skrbno je pazila, da bi sveta oprema dostojno in lepo služila lepoti bogočastja /.../ Cerkev ni nobenega sloga razglasila za sebi lastnega, ampak je v skladu z značajem in razmerami narodov ter potrebami različnih obredov dopustila oblike vsake dobe. S tem je skozi stoletja ustvarila umetnostni zaklad, ki ga je tre-

ba nadvse skrbno varovati. Tudi umetnost naših časov ter vseh narodov in pokrajin naj se v Cerkvi svobodno razvija, da le z dolžnim spoštovanjem in častjo služi svetim stavbam in svetim obredom ter ji tako tudi svoj glas uspe pridružiti tistemu čudovitemu slavospevu, ki so jih velikani preteklih stoletij peli katoliški veri.«

Svetost na zakramentalnem in fizično-materialnem nivoju

Kaj je torej najpomembnejša lastnost, ki opredeljuje istovetnost krščanske bogoslužne stavbe? Čeprav je bil izraz svetost v starozaveznih časih posebna lastnost predmetov, uporabljenih pri takratnem bogoslužju, in je v krščanstvu pridržan predvsem trem Božjim osebam, Mariji in svetnikom, pa v posebnem pomenu govorimo tudi o svetosti bogoslužne stavbe. Ta svetost izhaja iz zavesti kristjanov, ki se v cerkvi zbirajo zaradi vere, da je v njej prisoten Bog. Kako je izražena svetost kot bistvena lastnost, ki loči cerkev od ostalih zgradb, pogledimo na dveh nivojih: zakramentalnem in fizično-materialnem.

Zakramentalno svetost pridobi stavba, ko jo praviloma s slovesnim bogoslužjem posveti škof. Njen teološki pomen je lepo izražen v posvetilni molitvi. Ker so v zadnjih letih posvetitve novih cerkva čedalje redkejšje, je vredno izpostaviti najpomembnejše dele te globoke molitve:

»O Bog, posvečevalec in vodnik svoje Cerkve, spodobi se, da te počastimo s praznično hvalnico. Danes hoče tvoje ljudstvo s slovesnim obredom tebi za vedno posvetiti to hišo molitve. V njej te bodo pobožno čistili, poučeval jih boš s svojo besedo in hranil z zakramenti. Ta stavba je senca skrivnosti tiste Cerkve, ki jo je Kristus posvetil s svojo krvjo /.../ Presrečna Cerkev, bivališče Boga med ljudmi, svetišče, pozidano iz živih kamnov, postavljena na temelj apostolov, tvoj vogelni kamen pa je Kristus! /.../ Gospod, ponižno te prosimo, posveti to cerkev in ta oltar z nebeškim blagoslovom. Naj bo za vedno sveti prostor in za zmeraj miza, pripravljena za Kristusovo daritev /.../ Tukaj naj tvoji verniki obhajajo spominski obred velike noči in se nasičujejo s Kristusovo besedo in njegovim telesom /.../ Tukaj naj ubogi dobivajo usmiljenje, stiskani prihajajo do prave svobode in vsi ljudje prejmejo dostojanstvo tvojih otrok /.../.«

Ob tej utemeljivi bogoslužne stavbe kot simbola Božje prisotnosti v svetu se pojavlja vprašanje, koliko sodobni uporabniki (verujoči in neverujoči) ter ustvarjalci (arhitekti, slikarji, kiparji in drugi umetniki) sprejemajo tako interpretacijo. Ali torej spoštujejo zakramentalno dimenzijo sakralne stavbe in sakralne umetnosti, kar je ključno za njeno celovito razumevanje, ali jim je cerkev le ena od zanimivih arhitekturnih, slikarskih, kiparskih ... mojstrovina?

Prav tako kot je zahtevno razumevanje zakramentalne svetosti bogoslužne stavbe, je zahtevno izraziti to svetost v vidnem, materialnem svetu. Čeprav ni možno dajati napotkov, kako ustvariti sakralni prostor, pa so za osvetlitev problema dragocene misli dveh »uporabnikov« in občudovalcev: duhovnika in umetnostnega zgodovinarja, ki sta vse življenje živela s sakralno umetnostjo.

Pater Miha Žužek je v članku Sveto v svetu zapisal: »Sakralno je vse, kar je ločeno od navadnega, kar je odločeno, pridržano Bogu. Božanstvo je namreč nekaj, kar je vedno bilo ločeno od vsega, vzvišeno nad vse, vsepresegajoče – transcendentno. To je prvo in osnovno doživetje človeka, ki se bliža skrivnosti božanstva. Ta svetost je drugačnost, je neizrekljivost in nedoumljivost božje biti. /.../ Treba je najti pravo razmerje, harmonijo oblik in barv, svetlobe in teme, toplote in veličastja, skratka, treba je s kompozicijo vseh gradiv izraziti občutje sakralnega. Za to sta potrebna študij in znanje, skušnja in psihologija, še bolj pa talent in intuicija. In – osebna globina. Prava umetnost je vedno mistična.«

Starosta naših umetnostnih zgodovinarjev France Stele pa v knjigi Architectura perennis razmišlja takole: »Verško razpoloženi prostor ne more biti samo po arhitekturi ograjeni del naravnega prostora, ampak mora, vsebujoč vse njegove bistvene lastnosti, imeti predvsem povišano resničnost posebno ugašenega, od narave ločenega, umetnega prostora. Ta prostor je ves obsijan od Božje navzočnosti; vseprodirnost prostora je izraz vse-navzočnosti gospodarja hiše, Boga.«

Skozi dolga časovna obdobja do danes se je izkazalo, da sta za dojetje svetega potrebni dve sestavini. Prva je ritual (kot časovna sestavina) in drugo je bolj ali manj bogato oblikovana bogoslužna stavba ali prostor (kot prostorska sestavina), pri čemer je izbrani prostor trajno za-

mejen in izvzet iz vsakdanje rabe. V vseh obdobjih izstopa zavest o pomenu izvzetosti iz svetne rabe kot temeljnega pogoja vzpostavitve svetosti ter hkrati stremljenja k materialni in oblikovni odličnosti ali če govorimo o arhitekturi, k »architecturi perennis« – večnostni arhitekturi.

Kako pa svetost bogoslužne stavbe dojema vernik? Ali uspe do njega priti ta »visoka pesem« arhitekture, slikarstva, kiparstva ...? Kakšen je »nagovor« in kakšen je sprejem, je odvisno od marsičesa. Ljudje imamo različne sposobnosti, pa tudi isti človek v različnih situacijah reagira različno. Nekomu je bližje podružnična vaška cerkviča, drugemu mogočna mestna stolnica. Dojemanje umetnosti, še posebej sakralne, ima več stopenj. Pomemben je dotik, ki od začetnega nagovora (lahko) pripelje do kontemplacije. To je najvišji cilj cerkvene umetnosti, ko ne le likovna, ampak tudi besedna, glasbena umetnost ... pripomorejo, da verni ljudje na duhovnikov klic »K višku srca!« iz srca odgovorijo: »Imamo jih pri Gospodu!«

Svetost Frančiškove bazilike v Assisiju

Vsakdo nosi v sebi izkušnjo takih milostnih doživetij iz domače cerkve ali iz kakega romarskega kraja. Nekatera se še posebno močno vtisnejo v spomin. Med najlepšimi primeri, ob katerih začutimo svetost bogoslužne stavbe, je gotovo bazilika sv. Frančiška v Assisiju.

Ko se bližamo Frančiškovemu rojstnemu kraju, že od daleč zagledamo mesto, »razloženo« na pobočju gore Subasio. Na skrajni levi strani izstopa kompleks bazilike sv. Frančiška in samostana, zgrajen na mogočnih arkadah. Po strmih uličicah se povzpemo do trga pred baziliko. Odpre se nam čudovit pogled na cerkev, ki je prav gotovo edinstvena v tem, da pod eno streho združuje tri bogoslužne prostore drugega nad drugim: spodnjo in zgornjo cerkev ter kripto.

S trga vstopimo skozi dvojna vrata v spodnjo cerkev. Nizko glavno ladjo, ki je bila prvotno zamišljena kot kripta, prekrivajo težki romanski oboki. Z močnimi barvami intenzivno poslikane stene in stropi, tudi v prečni ladji in stranskih kapelah, ter skromna osvetlitev ustvarjajo mistično razpoloženje. Na presečišču glavne in prečne ladje je velik oltar in pod njim kripta, kjer počivajo zemeljski ostanki sv. Frančiška. Ko se spoštljivo pomikamo skozi

spodnjo cerkev, nas nagovarja vsebina posameznih fresk, ki upodabljajo dogodke iz Jezusovega, Marijinega in Frančiškovega življenja. Največji slikarji visokega srednjega veka so tu ustvarili dela, ki s svojo vsebino in umetniškim izrazom prevzamejo obiskovalca. Med mnogimi slikami omenjam le dve, ki sta me posebno nagovorili. Na steni desne prečne ladje je Giottov učitelj Cimabue okoli leta 1280 naslikal Marijo na prestolu med angeli in sv. Frančiškom. Na tej freski je najbolj znana Frančiškova upodobitev, ki v polnosti izžareva svetnikovo duhovno moč. Na steni leve prečne ladje pa je freska velikega križanja, ki jo je okoli leta 1320 naslikal Pietro Lorenzetti. Na spodnjem delu slike je množica ljudi, ki z bolečino razmišlja o križanju na Golgoti. Nad njimi je slikar na temno modrem ozadju naslikal tri križane. Čeprav je Jezus na križu že mrtev, pa okoli njega veselo letajo angelci, ki ga bodo ponesli v nebesa.

Naslednje doživetje je zgornja cerkev. Prostor je visoka dvorana z velikimi okni, ki vnašajo v notranjost močno svetlobo. Že prvi vtis po vstopu ustvari veselo, kar vzneseno razpoloženje. Poleg nekaterih starejših fresk je notranjost napolnil Giotto s ciklom slik, ki prikazujejo dogodke iz Frančiškovega življenja, kakor jih je opisal sv. Bonaventura v delu *Legenda Maior*. S pozornim ogle-

dom posameznih fresk lahko sledimo ključnim dogodkom iz svetnikovega življenja in ob njih meditiramo. Ne občudujemo le umetniške upodobitve oseb in okolja, ampak tudi duhovno globino del velikega slikarja Giotta.

Morda najgloblje doživetje svetega nas čaka v kriпти. Danes je to samostojna kapela, do katere pridemo po stopnicah iz spodnje cerkve. V primerjavi z zgornjima cerkvama gre za novejši prostor, ki je nastal tako, da so okrog groba s sarkofagom, v katerem so svetnikovi telesni ostanki, pozidali kripto. Stene in oboki so zgrajeni iz grobo obdelanega rdečkastega kamna brez vsake dekoracije. Prostor deluje prvinsko kot votlina, hkrati pa resno in preprosto, kar nas vabi k zbranosti in molitvi ob svetnikovem grobu.

Zato ni naključje, da je v ta sveti kraj – Assisi – papež Janez Pavel II. leta 1986 povabil predstavnike različnih veroizpovedi k skupni molitvi za mir, ki ni bil le enkratni dogodek, ampak povezuje verujoče različnih svetovnih religij vse do danes.

Cerkev – vidna in duhovna stvarnost

P. Milan Kos

Ko govorimo o Cerkvi, pomislimo na naše skupnosti, župnije, škofije, strukture, v katere smo običajno povezani, ter prav tako na bolj institucionalne komponente in oblike, ki Cerkev upravljajo. To je vidna stvarnost Cerkve, je dejal papež pri splošni avdienci 29. oktobra 2014 in zastavil vprašanje: Ali gre za dve različni stvari ali za eno samo Cerkev? Če je vedno ena Cerkev, kako lahko razumemo odnose med njeno vidno stvarnostjo in tisto duhovno, ki je Kristusovo telo, zgrajeno po Svetem Duhu?

»Ko govorimo o vidni stvarnosti Cerkve, ne smemo misliti samo na papeža, škofe, duhovnike, redovnice in vse posvečene osebe,« je pojasnjeval papež Frančišek. Vidna stvarnost Cerkve je sestavljena iz mnogih krščenih bratov in sester po svetu, ki verujejo, upajo in ljubijo; iz vseh tistih, ki sledijo Gospodu Jezusu in ki v njegovem imenu pristopajo k zadnjim in trpečim in jim poskušajo dati vsaj malo olajšanja, tolažbe in miru. Vsi ti so Cerkev. Tako razumemo, da »tudi vidna stvarnost Cerkve ni merljiva«, da je ni mogoče spoznati v vsej njeni polnosti: Kako vendar lahko vemo za vse dobro, ki je storjeno? Mnogo je dobrih del ljubezni, mnogo zvestobe v družinah, mnogo dela pri vzgoji otrok, pri

posredovanju vere, mnogo je trpljenja bolnih, ki ga darujejo Gospodu. In vsega tega ni mogoče izmeriti, je dodal papež. Kako lahko spoznamo vse čudovite stvari, ki jih po nas Kristus dela v srcu in življenju ljudi? »Kot vidite, tudi vidna stvarnost Cerkve presega naš nadzor, presega naše moči in je skrivnostna stvarnost, kajti prihaja od Boga.«

Da bi razumeli odnos med vidno in duhovno stvarnostjo Cerkve, ni druge poti kot zreti v Kristusa, katerega telo je in iz katerega je nastala v dejanju brezmejne ljubezni. »Tudi v Kristusu namreč, v moči skrivnosti učlovečenja, prepoznavamo človeško naravo in Božjo naravo, ki sta na čudovit in neločljiv način združeni v eno osebo.« Enako velja tudi za Cerkev. Kakor v Kristusu človeška narava v polnosti podpira Božjo naravo in ji služi, da bi se izpolnilo zveličanje, tako je v Cerkvi pri odnosu njene vidne stvarnosti do duhovne stvarnosti. »Tudi Cerkev je torej skrivnost, v kateri je to, kar ni vidno, pomembnejše od tega, kar je vidno, in je lahko prepoznano samo z očmi vere,« je dejal Frančišek. A v primeru Cerkve si moramo zastaviti vprašanje, je nadaljeval, kako lahko vidna stvarnost služi duhovni. Tudi to lahko razumemo tako, da se zazremo v Kristu-

sa, je odgovoril in pojasnjeval, da je Kristus vzor Cerkvi, saj je Cerkev njegovo telo; je vzor vsem kristjanom. Če zremo v Kristusa, se ne moremo zmotiti. V Lukovem evangeliju beremo, kako se Jezus vrne v Nazaret, kjer je odraščal. Vstopil je v shodnico in bral z zvitka: »Duh Gospodov je nad menoj, ker me je mazilil, da prinesem blagovest ubogim. Poslal me je, da oznamim jetnikom prostost in slepim vid, da pustim zatirane na prostost, da oznamim leto, ki je ljubo Gospodu« (Lk 4,18–19). Vidimo, kako je Kristus uporabljal svojo človeškost, kajti bil je tudi človek: za oznanjevanje in uresničevanje Božjega načrta odrešenja in zveličanja, kajti bil je Bog. In tako mora biti tudi Cerkev, je izpostavil: »Po svoji vidni stvarnosti vsega tistega, kar se vidi, zakramentov in pričevanja vseh nas kristjanov, je Cerkev poklicana vsak dan biti blizu vsakemu človeku, začeti pri revnem, trpečem in izobčenem, tako da bo še naprej čutiti nad vsemi sočuten in usmiljen Jezusov pogled.« Papež Francišek je katehezo sklenil s pozivom k molitvi: »Dragi bratje in sestre, kot Cerkev pogosto doživljamo svojo slabotnost in svoje omejitve. Vsi smo namreč grešniki. Prav je, da to v nas povzroči obžalovanje, predvsem ko dajemo slab zgled in ta postane razlog za pohujšanje. Prosimo, da ne bi bili razlog pohujšanja. Prosimo za dar vere, da bomo lahko dojeli, kako je Gospod kljub našim pomanjkljivostim in revnosti iz nas zares naredil orodje milosti in vidno znamenje svoje ljubezni za vse človeštvo.« Lahko postanemo razlog pohujšanja, a lahko postanemo tudi pričevalci, je še dejal sveti oče.

Sv. Francišek Asiški v Pismu voditeljem ljudstva piše: Prosim vas torej spoštljivo, kolikor morem, da bi zaradi svetnih skrbi in opravil, ki jih imate, ne pozabili na Gospoda in se ne oddaljili od njegovih zapovedi. Prekleti

so namreč vsi, ki pozabijo nanj in se oddaljijo od njegovih zapovedi; tudi on bo nanje pozabil. In ko bo prišel dan smrti, jim bo vzeto vse, kar so mislili, da imajo. In kolikor modrejši in mogočnejši so bili na tem svetu, toliko hujše muke bodo trpeli v peklu. Zato vam odločno svetujem, moji gospodje, da odložite vso svojo skrb in zaposlenost ter vdano prejemate presveto telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa v njegov sveti spomin. In tolikšno čast dajte Gospodu sredi vam zaupanega ljudstva, da boste vsak večer po glasniku ali po drugem znamenju oznanili, naj vse ljudstvo hvali in se zahvaljuje vsemogočnemu Gospodu Bogu. Če tega ne boste storili, vedite, da boste morali na sodni dan dajati odgovor pred vašim Gospodom Bogom Jezusom Kristusom. Tisti, ki bodo to pismo imeli pri sebi in ga spolnjevali, naj vedo, da bo nad njimi blagoslov Gospoda Boga.

Vsak izmed nas je po svetem krstu član vidne in nevidne Cerkve. S svojo svetostjo ali grešnostjo delamo to Cerkev tudi mi sveto ali grešno. Da bi pripomogli k svetosti Cerkve, smo povabljeni k vsakodnevni prizadevanju za lastno svetost. Cerkev nam tudi omogoča polnost zakramentalnega življenja v ta namen, obenem pa daje možnost, da se srečamo z Božjim usmiljenjem, ki nas spreminja, ko se ločimo od Boga in Božjega ljudstva.

Vprašajmo se: Kako pa jaz živim v Cerkvi? Kako sprejemam darove, ki so mi dani, da bi rasel in zorel kot kristjan? Brez poslanstva, za katerega se sam odločim ali mi je svetovano – priporočeno, ne morem v polnosti uresničiti lastne svetosti. Sodelujem aktivno v življenju skupnosti ali pa grem v cerkev in se zaprem v svoje probleme, se izoliram pred drugimi?

PRIDI IN POGLEJ

Romarski dom v Olimju tudi letos od 20. do 27. avgusta 2017 odpira vrata fantom, ki bi radi od blizu spoznali redovno življenje minoritov – manjših bratov sv. Franciška.

Mnogi fantje in samski možje srednjih let čutite veselje do duhovnega poklica, vendar se vam zdi ta življenjska pot pretežka in cilj nedosegljiv. A treba je le nekaj poguma in zaupanja v Božjo pomoč.

Malo lučko v srcih vseh, ki čutite v sebi poklic duhovnika ali redovnega brata, bi radi bratje minoriti spremenili v jasno luč, v kateri boste spoznali, da je življenje z Bogom lepo in srečno. Z nami boste živeli, delali in molili.

Prijavite se lahko prek telefona: 031 242 675 (p. Ernest) ali e-pošte: ernest.benko@rkc.si

Kjer je Peter, tam je Cerkev

P. Milan Holc

»Ubi Petrus, ibi Ecclesia; ubi Ecclesia, ibi nulla mors, sed vita aeterna« – Kjer je Peter, tam je Cerkev; kjer je Cerkev, tam ni nikakršne smrti, ampak večno življenje. Te kratke, jedrnate in jasne besede iz komentarja sv. Ambroža k 40. (41.) Psalmu (prim. *Expositio in Ps., XL, § 30*) pomenljivo in zelo natančno razložijo Kristusove besede in obljubo apostolu Petru v pokrajini Cezareje Filipove: »Ti si Peter, Skala, in na tej skali bom sezidal svojo Cerkev in peklerska vrata je ne bodo premagala. Dal ti bom ključne nebeškega kraljestva: kar koli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih, in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih« (prim. Mt 16,18–19); in obenem potrjujejo eno osnovnih misli I. vat. koncila, ki je tudi koncilski očetje na II. vat. koncilu nikakor niso mogli zaobiti: namreč, da je Kristus »v njem (Petru) postavil trajno in vidno počelo ter temelj edinosti vere in občestva« (prim. C 18).

Prikazati zato popolno podobo in lik prvega med apostoli v nekaj besedah je skorajda nemogoče. To v prvi vrsti narekuje že samo dejstvo, da se ime *Pétros* (grško) pojavi v Novi zavezi kar 154-krat; 27-krat se omenja kot Simon in 9-krat je označen z aramejskim izrazom *Kefa* – »skala«. Večkrat se v Novi zavezi pojavi le ime Jezus.

»Odslej boš lovil ljudi« (Lk 5,10)

V Lukovi zgodbi o poklicu učencev zasledimo nekaj novosti, ki se nanašajo predvsem na poseben odnos Petra do Jezusa. Kakor že v Stari zavezi se tudi Petrov poklic zgodi v okviru *teofanije* ali morda bolje *kristofanije*, razodetja Boga – Kristusa. Jezus prvim učencem najprej razodene svoje božanstvo v čudežnem ribolovu, kateremu potem natančno sledi poziv Petru ter mu naznanja usodo, poslanstvo in službo: »Ne boj se! Odslej boš lovil ljudi.« Ob čudežu z veliko množino rib in k pozivu na hrabrost Petra objamejo občutki nevrednosti in grešnosti. Pad k Jezusovim nogam in zmedeno reče: »Pojdi od mene, Gospod, ker sem grešen človek« (prim. Lk 5,8).

Povabilo »loviti ljudi«, postati ribič ljudi, predstavlja morda najbolj kritičen trenutek v Petrovem življenju. V Svetem pismu kakor tudi pri nekaterih klasikih ima namreč grški glagol *zogréo* – »lovim, ujamem koga živega« večkrat negativni prizvok (prim. Jer 16,16; 2 Tim 2,26). Vendar pa na tem mestu naznanja nekaj pozitivnega, odrešenjskega, osvobajajočega. »Loviti ljudi« v nameri »oživiti jih«, prebuditi in jih posaditi v njihov življenjski prostor, v skupnost odrešenja. In kakor je nekoč Gospodova beseda pomirila preroka Izaija (prim. Iz 6,1–6), da je spremno izgovoril besede: »Tukaj sem,

pošlji mene« (prim. Iz 6,8), tudi Peter ni več odlašal in skupaj s tovariši pustil vse ter šel za Jezusom (prim. Lk 5,11). Kritični trenutki v njegovem življenju so bili premagani.

»Ti si Kristus, Sin živega Boga« (Mt 16,16)

Če je evangelist Luka Petrovo osebnost gledal predvsem v njegovem odnosu do Jezusa, potem lahko rečemo, da Matejev evangelij v Petrovi zgodbi pokaže posebno zavzetost za Cerkev. Jezusovo javno delovanje je razdelil na pet enot, ki jih spremljajo odlomki Jezusovih čudežev in potrjujejo njegove besede. Osrednje mesto pripada skrivnosti Kraljestva – Cerkev v prisposodbi (13,1–58); potem Božjemu Kraljestvu – Cerkev v času (18,1–19,1) in dokončni vzpostavitvi Kraljestva – dovršitev sveta (24,1–262). Matejev evangelij je resnično evangelij o Božjem kraljestvu – evangelij Cerkve.

Glede na izročila o Petru pa v Matejevem evangeliju zasledimo tudi nekatere značilnosti. Tako ima npr. Petrova izpoved vere pri Mateju kristološko noto in je na svoj način že popolna: »Ti si Kristus, Sin živega Boga« (prim. Mt 16,16). Peter izpove, v nasprotju z množico, da je Jezus Mesija. In še več, da je »živi Bog«. V Stari zavezi je bila s tem pojmom naglašena predvsem Gospodova prisotnost in delovanje v zgodovini odrešenja. Popol-

no nasprotje z maliki, v katerih ni življenja. Kot živi Bog Gospod vodi in ureja zgodovino in stvarstvo. Bog je po Sinu obiskal svoje ljudstvo, da bi ga odrešil.

To izpoved vere bo Peter ponovil tudi v shodnici v Kafarnaumu, kjer je imel Jezus svoj evharistični govor (prim. Jn 2,22–71). Beseda o kruhu življenja je bila za poslušalce pretrda. Mnogi so takrat Jezusa začeli zapuščati. Jezus pa je, kakor že v Cezareji Filipovi, naslovil besede dvanajsterim in jih vprašal, ali morda mislijo tudi oni oditi. In spet se je oglasil Peter ter spregovoril: »Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš in mi verujemo in vemo, da si ti sveti od Boga« (prim. Jn 6,67–69).

»Ti si Peter, Skala« (Mt 16,18)

Na Petrovo izpoved vere samo Matej naveže besede, ki se neposredno nanašajo na njegov primat: »Ti si Peter, Skala ...« (prim. Mt 16,17–19). Peter je skala, temelj, na katerega bo Kristus postavil svojo Cerkev. Gre za osrednje in najpomembnejše besedilo evangelija. Nekateri protestantski teologi (A. von Hanack) so resda v tem besedilu videli interpolacijo rimske Cerkve na začetku 2. stol., da bi bila tako poudarjena avtoriteta rimskega škofa. Literarna kritika danes to podmeno v polnosti

zavrača. Ritem, slog, pa tudi izrazje samo kažejo, da je »domovina« tega izrazja Palestina. »Blagor ti«, »Skala – kefa«, »sezidati Cerkev – qahal«, »peklenska vrata«, »zavezati – razvezati« so izrazi, ki potrjujejo semitsko/judovsko sredino, ki misli in se izraža svetopisemsko.

Jezus je Petra postavil za temelj in središče svoje Cerkve. Peter ni zunaj Cerkve, pa tudi nad njo ne. Jezus je svoje besede, naslovljene na Petra, izrekel v skupnosti z ostalimi apostoli. Petru pripada tako samo primat, ki temelji na veri in se na veri ustvarja ter utrjuje. Peter je skala, na kateri bosta sloneli edinstvo in trdnost skupnosti. Petrov

cerkve, čudežni ribolov nakazuje učinkovitost Božje besede. V polni mreži rib pa je naglašena univerzalnost Cerkve, kjer najdejo svoje mesto vsi jeziki, narodi in rase. In četudi je prepolna, se ne bo strgala.

Po obedu, ki ga je Jezus pripravil apostolom, je v ospredju ponovno Peter. Jezus mu trikrat postavi vsebinsko enako vprašanje: »Peter, ali me ljubiš, ali me imaš rad?« In na trikratno Petrovo zagotovilo neomajne ljubezni je poveljani Kristus Petru zaupal svojo čredo, ki naj jo odslej v tej isti ljubezni vodi in skrbi zanjo: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce« (prim. Jn 21,15–17).

primat predstavlja primat resnice, ki se oznanja in se ljudje po njej odrešujemo.

»Pasi moje ovce« (Jn 21,17)

Petrova vloga stopa v ospredje na svojstven način tudi po Jezusovem vstajenju. Najstarejši obrazec vstajenske vere, kjer so našete priče vstajenja, postavlja Petra na prvo mesto: »Izročil sem vam namreč predvsem to, kar sem tudi prejel, da je Kristus umrl za naše grehe /.../ in da se je prikazal Kefu, nato dvanajsterim« (prim. 1 Kor 3,3–5). Tudi evangelist Luka poroča, kako so po vrnitvi učencev iz Emavsja enajsteri govorili: »Gospod je resnično vstal in se prikazal Simonu« (prim. Lk 24,34). Končno pa je apostol Peter v središču dogajanja v 21. poglavju Janezovega evangelija. Čeprav velja to poglavje za dodatno, predstavlja najpomembnejše besedilo o Petru v celotnem Janezovem izročilu.

»Simon Peter, Tomaž, ki se imenuje Dvojček, Natanael iz galilejske Kane, Zebedejeva sinova in dva druga izmed njegovih učencev so bili skupaj. Simon Peter jim je rekel: »Ribe grem lovit.« Rekli so mu: »Tudi mi gremo s teboj.« /.../ Ko so stopili na kopno, so na tleh zagledali žerjavico in na njej ribo ter kruh. Jezus jim je rekel: »Prinesite nekaj rib, ki ste njih pravkar ujeli!« Simon Peter je tedaj stopil ven in potegnil mrežo na kopno, polno velikih rib, sto triinpetdeset« (prim. Jn 21,1–11). Ne moremo se izogniti dejstvu, da je Petrovo ime vedno na prvem mestu, prav tako ne podobnosti čudežnega ribolova in Petrovim poklicem »ribič ljudi« (prim. Lk 5,1–11). Opis vsebuje resda precejšnjo mero simbolike, vendar v nikakršni meri ne škoduje njegovi zgodovinskosti. Petrova ladja je slika

O posebni vlogi prvaka apostolov končno pričujejo tudi drugi novozavezni spisi, še posebej Apostolska dela in obe Petrovi pismi. Apostolska dela, pa tudi Pavel v nekaterih svojih pismih, omenjajo vodilno vlogo apostola Petra v prvi Cerkvi kot izraz Jezusove volje. V svojem prvem pismu pa se apostol z avtoriteto obrača na Cerkve v celotni Mali Aziji (prim. 1 Pt 1,1) in opominja druge starešine (prim. 1 Pt 5,1sl.).

Zanimanje novozaveznih spisov za Petra si lahko v prvi vrsti razložimo z dejstvom, da je bil prva priča prikazovanj vstalega Kristusa. Na osnovi Petrove izpovedi v Cezareji Filipovi pa je prva Cerkev gledala varuha in učitelja izročil o Jezusu Kristusu, pa tudi védenje, da je Kristus apostolu Petru in njegovim naslednikom zaupal posebno vodilno nalogo.

Sveta Klara in Cerkev

Sestre klarise

Prva dolžnost človeštva je češčenje Boga Stvarnika. Tega se je dobro zavedala tudi sveta Klara, ki je po posebnem Božjem navdihu zase in za svoje sestre »izvolila najboljši del«: molitveno življenje v klavzurnem samostanu. Njena hvalnica se je nepretrgano dvigala k Bogu – v imenu Cerkve in za Cerkev; zadoščevala je za grehe in prosila Božjega usmiljenja – v imenu vsega človeštva in za vse človeštvo.

Sveti papež Janez Pavel II. nas je spodbujal, da »moramo znova odkriti sveto Klaro in njeno karizmo, ker je pomembna za Cerkev«; kajti »kontemplativni poklic ni bil nikoli tako dragocen in pomemben, kakor je danes v modernem svetu ..., ko je prihodnost Cerkve odvisna od molitve«.

Ponovno odkrivanje služenja klaris Cerkvi in svetu je vstopanje v kontemplativno srce reda. Dejavnost kontemplativnih redov je povsem notranja: z molitvami in žrtvami, s trpljenjem in bedenji slavijo Boga in se uživajo za svoje bližnje. Njihovo mesto je v samem srcu Cerkve, kjer gojijo zaupno povezanost Kristusom. »Čim bolj goreče se redovniki združujejo s Kristusom, tem bogatejše postaja življenje Cerkve in uspešnejši njen apostolat« (prim. R 1), saj Bog po Kristusu razliva sveto in posvečujočo Božjo moč na vso cerkveno skupnost.

Sveta Klara je pisala sveti Neži Praški: »Tolikšna radost v Gospodu me napolnjuje, ker sem prepričana, da čudovito poravnavaš pomanjkljivosti, ki bremenijo mene in druge sestre v našem posnemanju ubogega in ponižnega Jezusa Kristusa ... in da uporabim apostolove besede – imam te za sodelavko samega Boga in oporo slabotnih udov Njegovega skrivnostnega telesa« (3Klp 4,8).

Klavzurni apostolat je služenje vsemogočnemu Bogu po Kristusu; je pa tudi znamenje brezmejno razširjajoče se Božje ljubezni, ki zaobjema vsa ustvarjena bitja in jih usposobi, da po Kristusovem zgledu vse usmerjajo v poveljevanje Očeta.

Sveta Klara je bila, kot bi moral biti vsak pravi kristjan, »otrok Cerkve«. Ni bila zadovoljna samo z vestnim izpolnjevanjem verskih dolžnosti, pač pa se je hotela Bogu in Cerkvi povsem posvetiti. Boga je ljubila z vsem svojim srcem, zato je ljubila tudi Cerkev, ki ji je postala duhovna domovina. Vedno je bila zvesta, vdana hči Cerkve; v njej je poganjala svoje korenine, se

oblikovala in sprejemala njene izkušnje, od nje se je učila živeti in umreti; nič njenega ji ni bilo tuje. Skupaj z Marijo je ljubila v Kristusu vse, kar pripada Njegovemu skrivnostnemu telesu, Cerkvi. Ni je sodila, ampak se ji je pustila presojati. Z veseljem je bila pripravljena na vsako žrtev za njeno edinost.

Zaprta v majhen samostan je, s svojo molitvijo in žrtvijo, objemala vesoljno Cerkev. Tako se je oblikovala po Kristusu, da je sijala kot Njegova podoba in je z izredno privlačno močjo mnoge pripeljala k Njemu. Še vedno nam žari kot čudovit vzor žene, ki presega vse čase.

Sveta Klara je za vse, zlasti za nas, njene duhovne hčere, s svojo korenitostjo nenehen izziv. Njen zgled nas vabi k veseli, do konca zvesti, ljubeči podaritvi Kristusu v posnemanju Njega, k ljubezni in vdanosti do Matere Marije in do Cerkve; zgled nam je z gorečo molitvijo, liturgično in osebno, ki mora imeti prednost pred vsem drugim; navdušujoče je Klarino evangeljsko služenje v edinosti in medsebojni ljubezni, izjemna ljubezen do uboštva in ponižnosti, njena skritost, molk in spokornost.

Po Božji milosti smemo posebno posnemati Kristusa, ki je trideset let v skritosti molil in opravljal preprosta dela, pa tudi med oznanjevanjem se je umikal v samoto in molil. »Povedel nas je v puščavo« (Oz 2,16), da bi Ga spoznale, ljubile z vsem svojim bitjem in bi – skupaj z Marijo – »ohranile in preišljevale v svojem srcu« (Lk 2, 19) skrivnosti Njegovega življenja, ljubezni in trpljenja; da bi Ga neprenehoma slavile v imenu slovenske in vesoljne Cerkve in prosile za potrebe vseh svojih bratov in sester.

Ta poklic je dar za nas vse, saj smo kot udje Kristusovega skrivnostnega telesa tesno povezani med seboj. Skupaj se vsak dan posvečamo Mariji in SLAVIMO GOSPODA!

Le za Jezusom hodimo, dokler še na svet živimo

Pogovarjala sta se p. Dominik Tikvič in Doroteja Emeršič

Danes predstavljamo patra minorita, ki smo ga zelo redko videli v Sloveniji. Pogosteje ga videvamo šele zadnjih devet let. **P. Marijan Franc Cafuta** je dolga leta živel v Nemčiji v Würzburgu, kjer je deloval na cerkvenem sodišču. Pozneje je bil spovednik v Rimu, Padovi, pastoralno je pomagal v dekaniji Bilčovs na avstrijskem Koroškem, zdaj pa že tri leta živi v matičnem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuju. 29. junija bo slovesno praznoval zlato mašo. Ob tej priložnosti smo ga prosili, da z bralci revije podeli nekaj svojih izkušenj.

P. Marijan, najprej sprejmite čestitke za častiljiv jubilej duhovništva. 50 let ste že duhovnik – minorit. Naj začnem tam, kjer se vse začne: pri vaši družini. Kje ste bili rojeni, kakšna je bila vaša družina?

Vaših čestitk sem vesel, ker se dobro zavedam, da si jih moji življenjski »varuhi«, predvsem troedini Bog, Jezusova mati Devica Marija, sveti angeli varuhi in duše v vicah zaslužijo. To varstvo me vedno spodbuja na moji duhovniško-redovniški poti.

Izhajam iz viničarsko-delavske in preprosto verne družine s štirimi sinovi. Med njimi sem bil najstarejši. Ata Simon in mama Terezija sta bila verna, poštena, delavna, varčna, predvsem pa moram reči – njima v čast – da sta storila vse, kar sta lahko, in sta se iz revščine izvila. Ata je našel delo na Kidričevem, tam se je priučil za zidarja, kar je pomagalo, da sta mogla nekaj prihraniti ter pri Selah v fari sv. Vida pri Ptuju kupiti razpadajočo hišo s hlevom in z gospodarjema, ki sta ju vzela na preužitek. Tam sta nam postavila novo, čeprav butano hišo. Za novo mašo so jima bližnji kmetje pomagali obnoviti skedenj in kolarnico, kjer smo 9. julija 1967 obhajali mojo primicijo.

Nam zaupate, kdo ali kaj vas je nagovoril(o), da ste stopili na pot duhovništva in redovništva?

Najprej me je nagovoril notranji glas, potem pa, da sem stopil konkretno na pot duhovništva in redovništva, naš p. Danijel, minorit na Selah. Sicer nisem bil ministrant, vendar me je njegov zgled tako pritegnil, da sem odšel v minoritsko gimnazijo v Zagreb. Sem pa »gonil meh« za orgle, tako da sem začel služiti Cerkvi čisto »iz temeljev«. Bil sem tudi na srebrni maši p. Andreja Vatovca v slovenskem Lurdu, v Brestanici, in p. Danijela na Studencu leta 1958. Zanimivo je to, da nas je takrat šlo v Zagreb pet (tudi p. Tarzicij Kolenko in pokojni p. Mirko Pihler). Dobili smo se na hajdinski železniški postaji, tako da pred odhodom v Zagreb sploh nisem bil v ptujskem kloštru, ki je danes naš matični samostan.

Imate kakšne posebne spomine na študijska leta, na svoje vzgojitelje, sošolce ...?

Iz osnovnošolskih let mi ostaja v posebnem spominu profesor matematike. On mi je s svojo vztrajnostjo in odločnostjo, da se je potrebno doma učiti, pomagal, da sem dojel smisel njegovega predmeta. Lahko rečem, da »se mi je posvetilo«, kaj pomeni računanje. Po tem previdnostnem posegu od zgoraj so se mi odprla vrata za pomen in potrebo učenja. Študijska leta so tekla kar dobro, na kakšno vprašanje profesorjev sicer nisem vedno »našel« odgovora. Z vzgojitelji nisem imel posebnih težav, ni mi bilo težko imeti zadnje besede. Tudi za vojaški stan so me dobro pripravili, tako da sem bil za »tozadevne« predstojnike celo »previše miran«.

V noviciatu na Cresu pa mi je p. Marijan Žugaj odprl čut za duhovno življenje.

Kje ste službovali in spet, ali vas nagovarja kak poseben spomin, da bi nam ga razodeli?

S prvim avgustom leta 1968 sva se s p. Mirkom Pihlerjem, s katerim sva šla skupaj v Zagreb, spet našla v kloštru na Ptujju. Zaupana nama je bila naloga kaplana pod župnikom p. Maksom Klajnskom. Zame je bila ta vloga kar težka, saj sem leto po novi maši preživel v našem graškem minoritskem samostanu Mariahilf in od tam obiskoval zaključno leto teološkega študija na graški univerzi ter ga uspešno zaključil. Nisem bil navajen pastoralnega dela. Tam pa sem opravil vozniški izpit za avto in to mi je pri mojem dušnopastirskem delu v župniji na Ptujju ter v okolici prav prišlo. Moje izkušnje, ki so se zaradi drugačnega kulturnega in pastoralnega okolja razlikovale od naših, so večkrat delovale moteče. Mislim pa, da to ni vplivalo na odločitev, da sva bila s prvim septembrom 1971 s p. Tarzicijem nastavljena na Ptujski Gori. Leta 1972, po prvem kapitlju novoustanovlje-

ne minoritske province v Sloveniji, me je pot v vlogi gvardijana in župnika – vikarja skupaj s p. Antonom Ogrincem kot kaplanom vodila k Sv. Trojici v Halozah. Bila sva mlada in polna idej ter sva se mnogih poslov lotila s svojimi rokami. Po treh letih je p. Anton Ogrinc odšel v Piran, mene pa so ponovno dodelili skupnosti na Ptujski Gori, od koder sem oskrboval župnijo Stoperice. Z mladostnim zagonom sem se lotil del v stoperški cerkvi in župnišču ter učilnici. Ker sem pač bolj delal, kakor govoril, je prišlo do mnogih nesoglasij in sem bil po letu dni odstavljen. Morda so me predstojniki zaradi teh okoliščin poslali na nadaljnji študij. Bog nas pozna najbolje in usmerja naša pota. Tako sem 10. oktobra 1976 prispel v Rim, kjer sta skrb za mene prevzela takratni general reda minoritov p. Vitale Bommarco in p. Marijan Žugaj, generalni asistent za naše področje, ki je bil obenem gvardijan samostana sv. Antona na Vigni, kjer sem bival med svojim študijem cerkvenega prava na Lateranski univerzi.

Dolga leta ste bili v službi na cerkvenem sodišču v Würzburgu v Nemčiji. O tem vemo zelo malo. Prosim vas, če nam najprej poveste, kako ste dosegli to izobrazbo in prišli na to delovno mesto, kje ste delali, in kako je biti hkrati uslužbenec na odgovornem mestu in redovnik – duhovnik.

Ker se nisem čutil telesno krepkega, sem še med pastoralo, ob vizitacijah, rad vprašal predstojnike, če je kakšna možnost nadaljnjega študija, recimo moralne teologije, saj smo manjši bratje minoriti iskani kot spovedniki. Tako se je po posredovanju generala p. Vitala Bommarca uresničila možnost študija kanonskega prava. K sreči kot duhovnik nisem imel velikih obveznosti, zato sem se lahko posvetil učenju italijanskega jezika in cerkvenega prava. Redno sem obiskoval predavanja, ne samo obveznih seminarjev. Po dveh letih sem dosegel licenciat in s tem mi je bila dana možnost študija na Rimski roti. Ta študij je bil bolj praktične narave – mesečno je bilo le okoli štiri ure predavanj, dobili pa smo vsak mesec

»domačo nalogo« – praktični primer, ki smo ga morali rešiti recimo v vlogi sodnika, branilca vezi ali promotorja. Provinca mi je omogočila, da sem zadnje leto študija obiskoval iz našega samostana v Piranu. Med drugimi počitnicami sem prejel štipendijo za obisk tečaja nemškega jezika. Takrat sem stopil v stik s sobrati minoriti v Nemčiji. Oni so imeli precej župnij, pa so nas radi sprejeli v svoje samostane in župnije za pomoč, mi pa smo tako izpopolnili znanje nemškega jezika. Še po končanem študiju cerkvenega prava in imenovanju za sodnika na škofijskem sodišču za mariborsko škofijo so me radi vabili za pomoč.

S svojim pravnim znanjem ste pomagali tudi pri nekaterih postopkih za kanonizacijo (razglasitev za svetnika) posameznih oseb. Povejte nam, kako vas je to delo notranje bogatilo, saj prepoznavati kreposti v posamezni osebi in jo postaviti za zgled drugim kristjanom ni ravno vsakodnevno delo.

V to delo me je pritegnil predsednik cerkvenega sodišča dr. Bruno Fries v Würzburgu. Nisem še imel pravne znanja, ker je papež, sedaj že sveti Janez Pavel II., po razglasitvi obnovljenega kodeksa *Codex iuris canonici* januarja 1983 izdal obnovljena pravila za postopke kanonizacije. Sedaj je ustanovljena temu primerna šola, ki pa je med mojim študijem še ni bilo. V veliko pomoč mi je bil avguštinec p. Ildefons s svojimi izkušnjami pri delu za njihove kandidate, sicer še po starih pravilih. Ob vprašanjih na več kot desetih straneh za vsako pričo je bilo potrebno veliko časa, da smo dojeli: vprašanja niso zato, ker bi pač oni v Rimu radi čim več vedeli, ampak so v pomoč nam, da svetniškega kandidata čim bolje predstavimo na način, kot so ga videle konkretne priče in ga razumele v njegovih mislih in dejanjih, pa tudi v pismih ali objavljenih spisih. Veliko pomeni njihova dobrota in

žrtev za Boga, da se Bog ozre na potrebe soljudi. Mučenci si sami ne iščejo mučeništva. Vse delajo iz ljubezni do Boga, za njegove stvari in nič nočejo »prihraniti« za sebe.

Vas kateri svetnik oz. pobožnost še posebej nagovarja in spremlja skozi življenje?

Po zgledu staršev me nagovarjajo in skozi življenje spremljajo ptujskogorska Marija, Marija na Svetih gorah, sv. Avguštin, sv. Anton Puščavnik in sv. Anton Padovanski ter bl. Jurij Haefner, za katerega sem pripravljal postopek kanonizacije. Računam, da me s svojo priprošnjo v mojih križih in težavah ne bo pustil na cedilu.

Zelo rad molim rožni venec in križev pot. Želim si, da bi bratje drug drugega bogatili z lepimi duhovnimi spoznanji, na primer, ko vidimo kaj lepega po televiziji. Malo za šalo malo za res: mnogim je kdaj najtežja stvar na svetu odklopiti daljinec.

Danes živite v vašem matičnem samostanu, v samostanu sv. Petra in Pavla na Ptujju. Ta ritem

življenja je verjetno precej drugačen od tistega, ki ste ga bili navajeni v samostanu v Würzburgu. Sedaj tudi pastoralno pomagata v župniji Dornava. Kako se počutite?

V Nemčiji je bil res drugačen način življenja. Živel sem po samostanskem redu, vendar skoraj samotarsko, ves čas sem imel na razpolago za redno delo na sodišču, ob sobotah in nedeljah pa možnost po osebni presoji pomagati na župnijah.

Tukaj po vrnitvi nisem našel močno drugačnega ritma življenja, le da si dovoljujemo že neke navade samotarskega ravnanja. To bo potrebno premisliti in odpraviti.

Pri svoji pripravljenosti za pastoralno pomoč pa se vse bolj zanašam na pametni telefon, ki me spomni na dolžnosti. Ko ga ne upoštevam, se ne najdem ob pravem času na pravem kraju, in takrat se ne počutim dobro.

Poljub krste sv. Antona Padovanskega v Padovi.

50 let ste duhovnik – redovnik. Gotovo imate veliko modrosti. Povejte nam, kaj je pomembno v poklicanosti redovnika – duhovnika. Kakšna misel iz Svetega pisma vas še posebej nagovarja?

Staro pravilo je, da ima duhovnik – redovnik do srebrnega jubileja pravico zbirati zrna modrosti iz Svetega pisma, narave in avtorjev ter jih, ne kot svoje, podajati naprej. Šele potem jih lahko na temelju svoje izkušnje posreduje, recimo: ta in ta stvar me je nagovorila, mi je pomagala, vam jo priporočam.

Kar se pri nekem sobratu zdi dobro, naj se s »hvala Bogu« pove naprej, kar pa je za popraviti, naj se pove »avtorju«, da lahko popravi! Potrebno je s prave strani podpreti zid, da se ne zruši.

Sveto pismo prebiram vsak dan, moje pravilo je dve strani na dan. Že parkrat sem prišel skozi celotno knjigo.

Moje novomašno geslo je bilo: Po Mariji sem to, kar sem. Tega gesla sem se držal tudi ob srebrni maši in me vodi še naprej. Kot otrok bi namreč skoraj umrl in so me starši priporočili Mariji na Svetih gorah pri Podčetrtku. Zaobljubili so se vsakoletnemu romanju na Svete gore.

Zlato mašo, bom praznoval 29. junija na Ptujju, in za zlatomašno himno sem si izbral pesem »Le za Jezusom hodimo«. Druga kitica se glasi: »Za Marijo vsi hodimo, dokler še na svet' živimo, ona nam sprosila bo sveti raj pri Jezusu.«

Z Marijo radi molimo eden za drugega, to bodi naše veselje, ne imejmo za izgubo, saj v nebesih nas čaka stokratno plačilo!

BREZMADEŽNA

Kolbejeva dediščina za danes

Letos obhajamo 100. obletnico ustanovitve Vojske Brezmadežne v Rimu (16. oktober 1917). Uvod v to praznovanje je bila že 75. obletnica smrti sv. Maksimilijana Kolbeja preteklo leto (14. avgust 1941). Predstaviti želim nekaj podarkov s predavanja p. Raffaella di Mura na duhovnem kapitlju slovenskih minoritov (25. –27. april 2017).

Vojska Brezmadežne (M. I.) – razlogi M. Kolbeja za njeno ustanovitev ter razvoj

Maksimilijan Kolbe je večino svoje začetne vzgoje preživel v Rimu (1912–1919). To je bil čas napetosti med Svetim sedežem in Italijo. Obstajal je strah, da Italija vzame Vatikanu ozemlje, zato ga papež ni mogel zapustiti. Kolbe je s svojimi brati velikokrat služil pri papeževem bogoslužju in tako je bil seznanjen s težavami Svetega sedeža. Rad je poslušal papeža, doživel globoko povezanost z njim ter dihal cerkveni zrak občestvenosti.

V Rimu se je znašel tudi med 1. svetovno vojno, ko je Cerkev doživljala močne pritiske svetovnih velesil, po drugi strani pa so bili proti Cerkvi še zelo naperjeni prostozidarji in so to izražali z raznimi provokativnimi manifestacijami. V neki »procesiji« so pred vatikanska okna prinesli zlastvo, na kateri Lucifer tepta nadangela Mihaela.

Ob vsem tem se je pri p. Maksimilijanu rojevalo temeljno vprašanje, kaj storiti v podporo Cerkvi. Odgovor je bil še toliko težji, saj je bilo število bratov v minoritskem redu majhno. A ne le to, tudi duhovno življenje ni bilo na zavirljivi ravni. Maksimilijana so tako venomer razjedala vpra-

šanja: Kaj lahko naredim za Cerkev in red? Kako lahko bratje skupaj zaživijo in nekaj storijo? Kako biti v tem času preroški?

Iz arhivov je razvidno, da je bila vzgoja v minoritskem kolegiju v Rimu vojaška. Za duhovne voditelje so imeli jezuite, ki so bili prav tako zahtevni. Kandidat je moral biti pripravljen na vse, dati tudi življenje za Kristusa in Cerkev. Veljala je stroga disciplina in natančen urnik za molitev, študij ali delo. Vse to je gotovo vplivalo na Kolbejevo intuicijo, kako zastaviti svoje življenje, da bi lahko pomagal, in to z marijanskim gibanjem.

Imeli so tudi določeno, da sta na popoldanske sprehode do velikih rimski bazilik morala vedno hoditi po dva brata skupaj. To je Maksimilijan izkoristil in bratom govoril o ideji Vojske Brezmadežne, saj je morala biti v samostanu stroga tišina.

Hitro je izdelal načrt za Vojsko Brezmadežne (Militia Immaculatae). Narava tega gibanja naj bo misijonarska: z označevanjem in s posvetitvijo Brezmadežni ves svet pripeljati k Jezusu. Prav tako jasno je opredelil sredstva za doseg tega cilja – nadnaravna in naravna. Nadnaravna: molitev, darovanje lastnega trpljena Bogu ... Naravna: oznanjevanje z vsemi legitimnimi sredstvi, ki služijo spreobrnjenju in posvečevanju ljudi. Kolbe na samem začetku nima nobenih izkušenj, znanja, niti denarja, a zaupa v Brezmadežno. Temu ambicioznemu načrtu se sprva pridruži šest bratov. Kolbe povsod govori o tem, piše pisma in iz prvih pisem je razvidno, da gre za svetovni načrt. Vojska Brezmadežne se ne bo omejila samo na samostane, ampak se bo razširila na ves svet. Ob tem nenehno poudarja, da to ni njegov načrt, temveč Božje povabilo narediti nekaj za Cerkev in svet. Začetki so bili težki. Vsi bratje v samostanu so bili obveščeni, a se večinoma pridružijo le gojenci. Dva brata iz vrst ustanoviteljev kmalu po ustanovitvi tudi umreta. Že v prvem statutu piše o posvetitvi Brezmadežni ter o čudodelni svetinji. Pri tem ni v ospredju čudežnost svetinje, ki jo nekdo nosi okrog vratu in mu prinaša srečo, temveč je znamenje identitete in celotne pripadnosti Mariji. Delati Zanj in z Njo v misijonskem duhu ter z vsemi razpoložljivimi sredstvi. 20 let po ustanovitvi gibanje šteje že milijon in pol vpisanih članov.

Kakšno sporočilo ima to Kolbejevo dejanje za nas danes?

- a) Poslušnost Sv. Duhu in razločevanje. Maksimilijana zelo nagovori Marijina drža in njena pozornost na Božja povabila. Marijanska pobožnost v minoritskem redu se ne začne s sv. Maksimilijanom, on le sledi sv. Frančišku in tradiciji reda. Bratje so prepričani, da je imel Maksimilijan videnje, a sam o tem ni ničesar zapisal. Prav tako to v procesu kanonizacije ni nikjer omenjeno, močno pa je poudarjena njegova molitev, intenzivna duhovna rast ter razločevanje in intuitivno prepoznavanje Božjega povabila za apostolat. Istemu Sv. Duhu, ki je deloval po sv. Maksimilijanu, lahko danes prisluhnemo tudi mi. Le odpreti se mu je treba.
- b) Živeti Božjo besedo – apostolat na konkreten način. Biblicisti so ugotovili, da se Kolbe nikjer ne ukvarja z razlago Božje besede, čeprav je imel med študijem iz tega odlične ocene. V ospredju mu je bilo branje Božje besede ter njeno uresničenje. Iz branja v akcijo – to je bilo Kolbejevo vsakodnevno razločevanje. Pri njem se je to uveljavljalo še posebej prek liturgije. To nam govori o nujnosti vsakodnevnega razločevanja glede apostolata. Bratje naj bi to delali predvsem na kapituljih in pri bogoslužju, laiki pa ob osebni branju Božje besede in pri liturgiji.
- c) Sposobnost odkrivanja novega poslanstva. Zanimivi so dogodki in Kolbejeva misel pred koncem življenja. V zaporu je bil prepričan, da se bo življenje v Niepokalanovu (Mestu Brezmadežne) ustavilo, saj so Nemci zasegli že dobršen del tistega ozemlja. To ga je utrdilo v prepričanju, da je njegovo poslanstvo tam končano in da ga Gospod usmerja k poklicanosti v drugem okolju. Svoj misijon nadaljuje v Auschwitzu. Pri njegovem misijonu ne gre za neko statičnost, temveč za razvoj. Že pred tem ni ostal samo v Niepokalanovu, temveč je odšel na Japonsko in imel v mislih še druge dežele. Tudi za nas je torej pomembno vsakodnevno odkrivanje novega poslanstva, na katerega nas Gospod kliče, in zavedanje, da se ne zaustavimo pri že doseženem.
- d) Redovniška zaobljuba pokorščine in bratstvo. Vojska Brezmadežne se je rodila iz poslušnosti, zato ima pri njem pokorščina tako velik pomen. Bistvo Vojske Brezmadežne je zasnovano na Mariji: tudi ona je bila poslušna – pokorna. Poslušnost zato ostaja temeljna in pomeni popolno izročitev v roke Brezmadežne. Maksimilijan je svojo zamisel o tem gibanju predložil v presojo predstojnikom in prepustil odločitev njihovim rokam ter dobil dovoljenje. Ob tem je potrebno izpostaviti njegovo ljubezen do reda. Močno se je namreč zavedal pripadnosti minoritskemu bratstvu in katerega del se je vedno počutil. Zanj je razvoj reda in razvoj M. I. ista stvar. Ob razvoju Vojske Brezmadežne se Maksimilijan sčasoma zave, da mora imeti Niepokalanov svoje semenišče z lastno vzgojo. Za dovoljenje prosi provincialnega ministra, ki pa se je prestrašil stroškov plačevanja profesorjev, zato njegovo prošnjo zavrne. Maksimilijan to

mirno sprejme in se vrne domov. Toda že ob prihodu ga čaka telegram provincialnega ministra z odobritvijo odprtja semenišče. Zakaj si je premislil? Provincialnega ministra je nagovorila Maksimilijanova globoka vera in pokorščina, v luči katere je sprejel negativni odgovor. Ugotovil pa je tudi, da ga ni prosil za denar. Tega je Maksimilijan po čudežnih poteh že velikokrat dobil, saj je vse izročal v Božje roke in verjel, da se bo načrt, če je od Boga, zagotovo uresničil. Morda ne takoj, a potrebna je tudi potrpežljivost. Zanj je pomembna popolna izročitev, tudi če ni vidnih takojšnjih rezultatov. Ker je Maksimilijan torej tako visoko cenil pokorščino, je tudi vsako delo, ki je bilo storjeno za Vojsko Brezmadežne, nosilo v sebi dva elementa: bratstvo in pokorščino.

- e) Vključevanje vseh bratov. Maksimilijan se je trudil, da si je zapomnil imena vseh bratov, da se nobeden ne bi počutil kot številka. Skrivnost njegovega »uspeha« pri projektih je vključevanje bratov, tudi predstojnikov. Zavedal se je zagotovila, da bo stvar le tako preživela. Kjer brat dela v svojem imenu, propade. V 100 letih obstoja Vojske Brezmadežne je veliko voditeljev delalo v svojem imenu in zato je tudi marsikaj umrlo. Delo tistih, ki so v vodenje znali vključevati druge, pa je ostalo. Marsikje je še danes opazna močna struktura in delo lahko gre naprej, tudi brez posebnih karizmatičnih voditeljev. Lahko bi rekli, da je kar neverjetno, da po smrti sv. Maksimilijana (1941) Niepokalanov in Vojska brezmadežne živita še naprej, tudi po nekaterih drugih deželah. To je konkretni sad Maksimilijanovih načrtov, da je v svoje delo vključeval čim večje število bratov in po Brezmadežni vse izročil v Božje roke.

Po zapiskih pripravil p. Danilo Holc

V objemu Božje ljubezni

Družina Poslek

Prižgana sveča, prošnje in zahvale Bogu in drug drugemu nas vsak večer še posebej povezujejo. Pred letom in pol, ravno v času, ko je po župnijah romal kip fatimske Marije Romarice, smo našim prošnjam dodali še prav posebno – prošnjo za novo življenje. Ko smo prosili in molili, je Bog v svoji ljubezni in usmiljenju že poslal svoj ljubeči dih in je začelo biti srce našega novega čudeža. Dete, ki je rastle pod maminim srcem, bi se nam po naših izračunih moralo pridružiti v letošnjem maju, okrog datuma praznovanja 100 let Marijinih prikazovanj v Fatimi, vendar je bil Božji načrt drugačen.

Neskončno smo se veselili prihajajočega novega člana in med nosečnostjo molili, prosili in se izročali svetnikom za blagoslov v času pričakovanja.

Predvsem smo se zavedali, da ni nič v naših rokah, da ima Bog za vsakega izmed nas pripravljen načrt. Še posebej smo prosili, da bi znali prepoznavati Božjo voljo. Ob tem smo imeli v mislih tudi našega angelčka, našo hčerko, ki ji tu zemeljsko življenje ni bilo dano in nas iz Božjega naročja spremlja in varuje na naših poteh.

Ob zavedanju, da se včasih Božja pota razlikujejo od naših, smo Bogu izročali vse naše skrbi, pomisleke in dvome, ki so nas navdajali med nosečnostjo in veselim pričakovanjem.

V obdobju, ko se je naše veselje stopnjevalo, pričakovanje novega družinskega člana pa postajalo vse večje, je Bog poskrbel, da smo lahko ponovno prevetrili naše zaupanje in vero v njegov načrt.

Ob koncu meseca januarja, v 25. tednu nosečnosti, se je rodila naša Rebeka, ki je tehtala skromnih 640 gramov. Negotovost in strah pred bitko za življenje, ki jo je Rebeka začela biti takoj po rojstvu, sta našo družino povezala na način, kot smo si pred tem le težko predstavljali. Koliko ljudi je za nas molilo, nas podpiralo v mislih in z besedo ter nas izročalo Božjemu varstvu, ne bomo nikoli izvedeli, z gotovostjo pa lahko rečemo, da smo to povezanost čutili prav na vsakem koraku.

S prvim jokom, ki sva ga ob rojstvu zaslišala, je Rebeka jasno pokazala, da se bo borila. Ob tem naju je opogumila in dala vedeti, da morava vsak trenutek negotovosti in vse strahove zaupati in izročati Bogu, saj je bilo to v danem trenutku največ, kar sva ji lahko dala.

Ob obiskih Rebeke v inkubatorju so se porajala različ-

na vprašanja o tem, zakaj se je to moralo zgoditi ravno nam, kaj nam želi Bog s to preizkušnjo povedati in ali bi morali kaj narediti drugače.

Da je Rebekino prezgodnje rojstvo za našo družino in najin zakon predvsem milost, sva spoznavala, ko sva se skupaj, v iskrenih medsebojnih pogovorih učila potrpežljivosti, zaupanja ter premagovanja strahov.

Jezus se vanje ozre in reče: »Pri ljudeh je nemogoče, ne pa pri Bogu; zakaj pri Bogu je vse mogoče!« (Mr 10, 27)

Odlomek iz Svetega pisma, ki naju je spremljal v tem času, je bil obenem odgovor na vprašanja, ki sva si jih zastavljala, bil je poziv k zaupanju v Božji načrt, predvsem pa je bil stalna opora v trenutkih, ko sva zaradi skrbi za dom in starejšega sina na eni strani ter nemoči ob Rebekini bitki na drugi strani, včasih podvomila o poti, po kateri smo stopali.

V Marijinem mesecu maju, še pred predvidenim datumom poroda, sta se mamica in Rebeka vrnili domov. Za nami je bilo dolgih 95 dni, ko smo bili ločeni drug od drugega in tako smo se v veselju, čudenje nad našim Čudežem in iskreno hvaležnost objeli pod domačo streho. Bili so vzponi in padci, skrbi in veselje ... pa še so. Toda eno je zagotovo – z zaupanjem v Božjo previdnost in Njegov načrt nam je uspelo, da smo po tej preizkušnji močnejši.

Z globoko hvaležnostjo Bogu za vse prejete milosti pa želimo izraziti neizmerno zahvalo vsem, ki nas v svojih mislih in molitvah spremljate in izročate v Božje roke in Marijino varstvo.

Bogu hvala!

Pripravlja: Polona Kališnik

CERKEV POD KRIŽEM

Vsi smo tu pred teboj, Gospod,
zdrženi v bratstvu vere in upanja,
na tej naši minljivi zemlji
izbrani za tvoje priče.

Po tvoji volji in po tvoji milosti
smo otroci te Cerkev,
ki jo ljubiš z neizmerno ljubeznijo.

Spominjamo se svetega očeta,
ki med nami tebe vidno predstavlja
in bolj kot kdorkoli nosi tvoje breme.

Glej, tu je vsa tvoja čreda:
dobri in slabi, srčni in plahi,
zbrani v tesnobnem pričakovanju odpuščanja.

V duhu so z nami povezani tudi tisti,
ki že gledajo tvoje obličje:
tvoji apostoli, tvoji mučenci,
tvoji prijatelji, tvoji izvoljenci.
Skrivnostno so združeni z nami
ne glede na naše nezvestobe in slabosti,
po tvoji daritvi in po občestvu svetnikov.

Vsi smo pred tabo, trpeči Gospod;
duše nam stiska bridkost,
ker se dobro zavedamo,
da ne zaslužimo tvojih darov.
Pa vendar smo trdno prepričani,
da bosta kruh in vino naše daritve
po spremenjenju postala odkupnina za vse.

Gospod, kakor si v najvišjem trenutku
svoje daritve na oltarju križa
še enkrat nežno pogledal svojo mater Marijo
in svojega učenca Janeza,
tako se ozri na vso svojo Cerkev,
ki je tukaj zbrana.

Srce ji prekipeva v ljubezni,
ko moli pod tvojim križem,
kjer se opravlja tvoja daritev.

Daniel Rops

SKUPAJ

Verujem v občestvo svetnikov,
ki se začne pri Jezusu.
Vse molitve, vse preizkušnje
SKUPAJ,
vsa dela, vse zasluge, vse kreposti –
SKUPAJ.
Vse svete duše delajo in molijo za svet –
SKUPAJ.
Za vse krščanstvo, za zveličanje sveta.
SKUPAJ.
Svoje duše ne moremo rešiti tako,
kot se dvigne skriti zaklad.
Rešiti se moramo
SKUPAJ.
Pred dobrega Boga moramo priti
SKUPAJ.
Predstaviti se mu moramo
SKUPAJ.
Vsi se moramo spet najti
v hiši našega Očeta –
SKUPAJ.

Charles Péguy

Naš družinski Assisi

Marko Ušeničnik

Kaj, ko bi dopust preživeli malo drugače, sem si mislil konec junija 2016 in začel brskati po internetu. Iskal sem, kdaj je kakšno družinsko romanje v Assisi. To italijansko mestece mi je postajalo vedno bolj zanimivo zaradi ženinenga navdušenega pripovedovanja. V študentskih letih je bila zelo dejavna pri frančiškanih v Ljubljani na Tromostovju in ti so mladino večkrat peljali k izvirom svoje duhovnosti. Žena je kar nekajkrat romala z njimi in na te dneve ohranila zelo lepe spomine. Jaz še nisem bil tam, štirje najini otroci tudi ne. Čas bi že bil, da sv. Frančiška spoznamo od blizu v krajih, kjer se je kalil za svetnika. Odločitev torej ni bila težka. Ko sem ženi povedal o svojih razmišljanjih, je bila zelo navdušena. Spomini na razposajena mladostna iskanja so jo kar pomladili. Ostali pa smo z radovednostjo začeli ugotavljati, kje sploh je Assisi in kje se vije pot do tja.

Končno sem na internetu našel vabilo za prijavo na družinsko romanje, ki so ga med poletjem 2016 organizirali slovenski minoriti. Poklical sem p. Danila in navdušen želel prijaviti našo družino. Pater je bil klica najprej zelo vesel, potem pa je bil kar malo v zadregi, ko mi je pojasnil, da se avtobus s prijavami napolni že nekje v februarju ali marcu. No, škoda, sem si mislil. Pa tako pobožne želje sem imel. Ker otroci (pre)hitro rastejo in bodo kmalu hoteli po svoje preživeti počitnice, sem želel ujeti enega od zadnjih vlakov. Očitno letos ne bo nič, me je spreletelo. Toda že v isti sapi je pater dodal, da zaupa v Božjo previdnost in da mogoče še ni vse izgubljeno. Neka družina namreč še ni potrdila prijave, zato smo lahko še v »čakalni vrsti«. Nekoliko sem si oddahnil in uvrstili so nas

na seznam čakajočih. Sv. Duh bo že tako deloval, da bo prav. Prepustil sem se mu, naj pokaže, kdo je bolj potreben tega romanja. Čez nekaj dni me je pater Danilo zopet klical, da se tista družina romanja žal ne more udeležiti in da namesto njih lahko gremo mi. Aleluja, sem skoraj zavriskal in pohitel z dobro novico do svojih družinskih članov. Do odhoda je bilo namreč samo še nekaj dni ...

Odpravili smo se resnično na romanje. Brez svojega avtomobila, obloženi le s kovčki in torbami, na

avtobusu v krogu ljudi, ki jih na prvi pogled še nisem poznal. Pa vendar smo bili kot družina skupaj. Še nikoli nismo doživeli take priložnosti za skupno preživljanje počitnic.

Med potjo nas je radio »Asiški val« začel pripravljati na vsebine, ki jih bomo lahko spoznali ob liku sv. Frančiška. Ko se v vsakdanji naglici vsaj ob nedeljski maši za eno uro ustavimo, je to že blagoslov. Sedaj pa bomo preživeli skoraj en teden skupaj kot družina! In to brez stresa. Kako bo to lepo!

Podoba mesta Assisi nam je že od daleč dala slutiti, da duh sv. Frančiška močno deluje. Kot romar prideš drugačen, kot potem odideš. Nekaj se te dotakne in te spremlja. Še posebej, če imaš ob sebi duhovno vodstvo. Ostanke obzidja, obrisi znamenitih cerkva in ovinkasta cesta so nam napeli oči in ušesa. Nekaj slišanih zgodovinskih podatkov se je že spajalo z domišljjskimi predstavami ljudi iz srednjeveških časov. Že prvi dan smo spoznali tradicionalno navado, da se šoferju avtobusa vsakokrat zaploska, ko najbolj oster ovinek v Assisiju spelje brez obračanja. In končno: prispeli smo do kampa, kjer so nas čakali šotori.

Otroci še danes ne morejo pozabiti trenutkov bujenja: zjutraj se je namesto budilke oglasila kuhalnica, ki je udarjala ob pokrovko. Nato nas je čakal zajtrk v naravi, na mizah, ob katerih smo zmolili jutranjo molitev. Romarji smo si med seboj podarjali prijazne obraze in se trudili opravljati različne naloge »skupnih služb«, da bi bivanje doživljali karseda prijetno. Otroci so prek igre in

izpolnjevanja nalog v knjižici spoznavali sv. Frančiška. Odraslih pa se je dotaknil asiški križ, skupni imenovalec za vse svetniške napore mnogih v Assisiju.

Kot družina smo srkali različna doživetja. Nepozabnih trenutkov je bilo veliko. Zelo lepe so bile skupne večerne molitve, ko smo v krogu pred šotori peli in molili. Ti trenutki so nas vsak dan bolj povezovali. Posebno doživetje za našo družino pa je bil obisk Frančiškovega groba v podzemnem delu cerkve. Kljub utrujenosti je vsem ostal kot spomin na trenutke miru, zbranosti, molitve in pritaženega petja. Za konec čaščenja pa smo bili nagrajani še z obiskom samostana, ko smo šli občudovat prekrasen razgled nočnega (večernega) Assisija z znamenitih samostanskih arkad.

Na koncu večera pa smo dokazali, da smo še Slovenci. Naš najstarejši sin Lovro si je kot najlepšo izkušnjo zapomnil to, da smo res navdušeno, iz srca ob kitarah peli slovenske duhovne pesmi na glavnem trgu mesta. Pritegnili smo kar nekaj radovednežev, ki so med nami uživali v poslušanju in druženju.

Drugega sina, Dominika, se je dotaknil križev pot, ki smo ga molili med hojo proti skalnatemu predelu nad mestom (Monte Subasio) in tam imeli sv. mašo v naravi.

Tretjemu sinu Timoteju je v spominu najbolj ostala razstava jaslic v Grecciu, kjer je sv. Frančišek doživeto obhajal božični praznik in kjer smo pri maši po obhajilu kot družina zapeli otroško božično pesem Enajsta je ur'ca te noči. Pesem na preprost način opeva Marijo, ki se veselila rojstva svojega Sina. V božičnem času smo jo doma večkrat peli ob jaslicah, zato se nas je tam še posebej dotaknila.

Najmlajši, osemletni Evi, pa je med veliko stvarmi posebej padel v oči samostan sv. Klare. Všeč ji je bilo, da je sv. Klara živela skromno in se razdajala za ljudi okrog sebe. Ta lik jo še vedno spremlja, saj pravi, da si želi spoznati življenje še kakšnega svetnika. Zgodbe svetnikov so ji neverjetno privlačne, saj bi jim tudi sama rada postala podobna.

Ženi Vidi je zelo drag spomin na Porcijunkulo, cerkev sv. Marije Angelske, kjer je sv. Frančišek s svojimi sobratih skrbel za gobavce in uboge. Prava ljubezen je zelo konkretna – tako kot Frančišek tudi mi lahko pomagamo s sočutjem in ljubeznijo današnjim »gobavcem« znotraj svojih družin, župnij, v službi.

Mene pa se je dotaknilo preprosto dejstvo, da je ubogi asiški »zanesenjak« zaradi zvestobe Bogu in samemu sebi s svojim preprostim življenjem prekvalil celotno družbo tedanjega časa. Ljudje dostikrat zmotno mislimo, da družbo lahko spreminjajo samo bogati in vplivni. Sv. Frančišek pa je živi dokaz, da lahko tudi jaz v vsej svoji majhnosti spreminjam svet na bolje, če živim po Božji besedi.

Za konec naj napišem še anekdoto, ki se nam je pripetila na avtobusu med vožnjo proti domu. Bog je dober. Neizmerno dober! Le zaupati mu je treba. Pater je med vožnjo pripovedoval zanimive stvari, ki jih je med bivanjem v Assisiju opažal med romarji s celega sveta. Prav tako o sv. Frančišku. Nato je povedal zgodbo o dveh volkovi, ki prebivata v vsakem izmed nas. Eden je dober, drugi slab. Nato je otrokom zastavil vprašanje: od česa je odvisno, kateri od teh dveh bo preživel? Vprašanje je postalo sila zanimivo, saj je za pravilni odgovor obljubil nagrado, ki je bila v tistem vročem dnevu zelo več kot primerna: 'piksna pira' za očeta. O Bog, kako sem bil tisti dan žejen, pa si nisem mogel privoščiti ničesar. Takrat sem potihoma zavzdihnil proti nebu, da bi kateri od mojih otrok premogel toliko poguma in modrosti za pravilen odgovor. In glej! Čudeži se še dogajajo. Najmlajša hčerka je uspela pravilno odgovoriti in mi je prinesla osvežujočo nagrado, ki sem je bil res vesel. Pa ne samo zaradi piva. Vsi smo si zapomnili nauk te zgodbe: preživel bo tisti volk, ki ga bom hranil! Iskreno se zato zahvaljujemo vsem patrom minoritom, ki so v času romanja skrbeli za nas in nam pomagali, da smo hranili dobrega volka.

V Assisiju nova postaja – novi sveti kraj za romarje po Franciškovih stopinjah

P. Janez Šamperl

Foto di Marcello Fedeli, Spoleto - 2010
© Archivio fotografico del Sacro Convento di S. Francesco in Assisi

Vsak asiški romar dobro ve, da je Franciškovo mesto polno cerkva in cerkvic. Če k njim prištejemo še vse večje in manjše (hišne) kapele, ki jih imajo različni ženski in moški samostani, bi število hitro naraslo do 100. In zakaj še eno svetišče v Assisiju? To vprašanje je bilo »v zraku« tudi v Franciškovem mestu takoj po tem, ko je asiški škof Domenico obvestil javnost o svoji dogo časa varovani skrivnosti, da bo cerkev sv. Marija Maggiore povzdignil v svetišče »della spogliazione«. Le-to bo odslej jasneje označevalo kraj radikalne spremembe življenja sv. Franciška – sina bogatega asiškega trgovca Pietra Bernardoneja in ljubeče mame Pike. Na tem mestu je pred Assisijci, škofom Gvidom in očetom Bernardonejem začelo žareti Franciškovo sonce v svet – tu se je Francišek (pre)rodil v novega človeka ... Postal je znamenje, vabilo in izziv tudi za nas, kristjane današnjega časa – da bi slekli starega človeka – odložili dela teme in v polnosti zaživel novo življenje.

Kaj se je pravzaprav dogajalo daljnega leta 1207 na asiškem trgu pred staro katedralo?

Dogajanje je bilo tako odmevno, da je privabilo na trg skoraj vse prebivalce Assisija, za Franciška ter njegovo življenjsko in duhovno pot pa tako pomembno, da ga je z znano fresko v gornji baziliki sv. Franciška ovekovečil sam veliki Giotto in mnogi slikarji širom sveta. O njem so pisali številni življenjepisci v domala vseh jezikih sveta in še vedno pišejo, kakor da tekmujejo, kdo bo ta dogodek lepše, zanimiveje, bolj plastično opisal. Prvotni življenjepisec Tomaž Čelano je bil kratek: Ko so ga (Franciška) privedli pred škofa, ... ni niti spregovoril, ampak je brž odložil in odvrnil vsa oblačila in jih vrnil očetu ... Škof pa je uvidel in zelo občudoval njegov pogum, gorečnost in stanovitnost; hitro je vstal in ga pokril s svojim plaščem ... Znani hrvaški duhovni pisatelj, minorit Yves Yvonides, pa dogodek na trgu opiše precej bolj zaneseno: /.../ 16. avgusta 1207 se je začela javna razprava na trgu. Skupščini dostojanstvenikov je predsedoval škof. Na trgu se je gnetlo celo mesto, saj vsak cirkus zanima ljudi /.../ Preden je oče končal svoje obtožbe, se je Francišek naglo obrnil in se molče napotil v škofijsko palačo. Navzoči se še niso prav znašli, ko se je Francišek znova pojavil na vratih škofije. Gol – z obleko v rokah /.../ Ljudstvo, otrplo stoji, nihče ne upa niti dihnuti, z neba pripeka sonce. Takrat spregovori: Prisluhnite in poslušajte, vsi! Do tega trenutka sem klical Petra Bernardoneja za očeta. Da bi pa mogel od danes naprej služiti Gospodu, mu vse vračam. Obleko, denar in še vse, kar zahteva. Odslej ne bom več govoril »moj oče Peter«, temveč le »Oče naš, ki si v nebesih ...« Trenutek popolne svobode, vrhunec polnoletnosti. Da, človek se vedno rodi gol, bodisi za to življenje bodisi za življenje milosti. Samo da v prvem primeru na svet prijoča, v drugem pa se smeje. Ko se je škof malo zbral, ga je ogrnil v plašč in ga objel /.../

Po osmih stoletjih se – poudarja sedanjí asiški škof Domenico – zaključuje krog s svetiščem, ki poudarja kraj, kjer se je začela Franciškova zgodba. Trojček – ki se drži skupaj: trg, cerkev in škofijski dvorec – je postal kraj, kjer je začelo Franciškovo sonce izžarevati v svet ... tudi v naš današnji čas in vabi, izziva, da bi tudi mi slekli, odložili »starega človeka« z vsemi grehi in začeli znova. Ta kraj pa je postal tudi kraj izjemnega in plodovitega srečanja, karizme, s katero je napolnjen mladi Francišek, in institucije – cerkve, ki jo predstavlja škof Gvido.

Novi pogledi na stara vprašanja

Asiški škof Domenico je med pripravo razglasitev povedal, da je snoval celih 12 let, pripravljal, meditiral, tla-

Asiški škof z relikvijo v procesiji od cerkve sv. Klare do kraja "Frančiškovega novega začetka".

koval pot, ki je pripeljala do novega svetišča. V to dogajanje je vpletel kar nekaj različnih strokovnjakov, od restavradorjev, teologov do zgodovinarjev, ki so prišli do nekaterih novih spoznanj in pogledov na stara, nedorečena vprašanja. Eno odmevnejših je gotovo to, da ni več popolnoma jasno, kje se je odvijal sodni postopek pred škofom, pri katerem je Frančišek odložil svoja oblačila in jih vrnil očetu Bernardoneju. Ali se je to zgodilo prav na trgu pred katedralo ali znotraj škofijskega dvorca, ki je po izročilu »la sala della spogliazione« okrašen s fresko znamenitega dogodka, ali v atriju škofijske palače. Vendar ta natančna lokacija dogodka za romarja ni tako pomembna. Dejstvo je, da se je to veliko osebno in simbolno dejanje sv. Frančiška zgodilo na nekaj 100 kvadratnih metrih površin, ki zaobjamejo škofijski dvorec z atrijem in trg pred baziliko.

Drugo nerešeno vprašanje, kje je bil Frančišek krščen, pa je dobilo dokaj zanesljiv odgovor, ki je potrjen v vsaj posrednih dokumentih. Ti kažejo, da je njegov krst potekal prav v stari katedrali – cerkvi sv. Marie Maggiore. Na tem mestu je torej začel svoje krščansko življenje, hkrati pa tudi svojo »novo pot«. Krstni kamen so pozneje (zaenkrat ni točnega podatka, kdaj) prenesli v katedralo sv. Rufina.

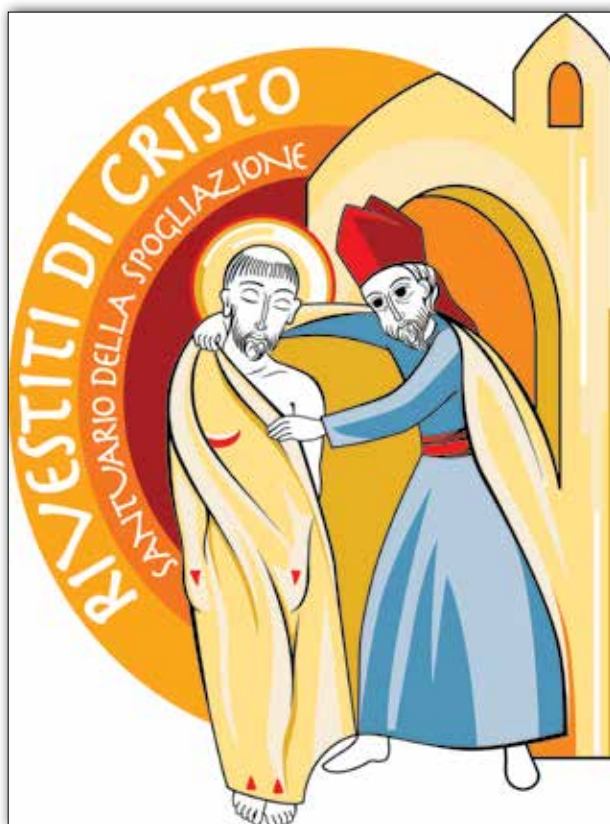
Cerkev sv. Marie Maggiore – stara katedrala – sedaj svetišče *della spogliazione* ...

Cerkev in ob njej škofijski dvorec stojita ob robu lepega trga kot nepogrešljivi del karakterističnih asiških zgradb, ki ga oklepajo. V sredini trga je majhna fontana, trg pa krasijo in v poletni vročini nudijo blagodejno senco velika drevesa. Cerkev sv. Marie Maggiore je bila prva katedrala v Assisiju. Po izročilu jo je dal sezidati asiški škof Savinia v IV. stoletju na temeljih starokrščanske bazilike, le da je stala na ostankih zidov poganskega templja. Vse

to je lepo vidno in predstavljeno v poglobljeni kripti pod prezbiterijem, ki v podaljšku vodi tudi do ostankov rimske, t. i. Propercijeve hiše. Cerkev sv. Marie Maggiore je bila leta 1162 rekonstruirana v romanskem slogu (Giovanni da Gubbio). Pročelje cerkve je enostavno – nad vhodnimi vrati je rozeta s podpisom arhitekta. Ne glede na to, da je cerkev izgubila naslov katedrale, je škofijski dvorec ves čas (tudi danes) ostal na istem mestu – v zgradbi, ki se z desne strani drži cerkve. Tu je nedvomno škof Guido večkrat gostil

mladega Frančiška, saj je živel v bližini dvorca, kjer se je konec leta 1162 slekel.

Leta 1035, v času škofa Ugon, so namreč od tod katedralo prenesli v cerkev sv. Rufina, prvega asiškega škofa in mučenca iz tretjega stoletja, ki je tudi zavetnik Assisija in cele asiške škofije (njegovi posmrtni ostanki so v krsti pod glavnim oltarjem).

Logo, ki ga je izdelal p. Marko Ivan Rupnik.

Gospodovega leta 2017 pa je bila cerkev sv. Marie Maggiore s posebnim dekretom škofa Domenica povišana v svetišče, ki je v nedeljo, 14. maja, dobilo tudi vsebino – kos plašča škofa Gvida, s katerim je zagrnil za novo življenje odločenega Frančiška. V soboto, 20. maja, pa je asiški škof vpričo vseh rektorjev svetišč iz škofije, velikega števila duhovnikov, Frančiškovih bratov in sester ter vernikov slovesno odprl in razglasil svetišče della spogliazione.

Novo svetišče DELLA SPOGLIAZIONE, kraj Frančiškovega obračuna in novega začetka

Slovenski asiški romarji ta kraj že vsa leta redno obiskujemo in ga poznamo pod imeni sv. Maria Maggiore, stara katedrala ali kraj Frančiškovega Očenaša. Dobesedni prevod »della spogliazione« – »od razlastitve« ne pove in ne razgrne širše palete pomenov italijanskega izraza, ki v glagolski obliki označuje in se nanaša na vse, kar se odloži, sleče, oklesti, prelevi ter na to, čemur se odrečemo ali znebimo v materialnem ali duhovnem smislu. Ob tem razmišljamo še o Frančiškovem namenu, da se je slekel ter tako na zunaj pokazal to, kar je nosil v duši. Gol je svoja oblačila odložil pred očeta, da bi odslej lahko molil: »Oče moj, ki si v nebesih ...« Slekel je torej starega človeka in oblekel novega (prim. Ef 4,24), postal je novi človek. Frančišek tukaj naredi obračun s samim seboj, s svojim očetom in na neki način tudi s svojimi someščani ter se poda na novo, neizhojeno pot, ki pa ni brez smeri ... Frančišek se zateče v zavetje škofa, ki ga odprtih rok sprejme in ga ogre s svojim plaščem, ki je »plašč Cerke«, v kateri hoče Frančišek živeti, jo popravljati in graditi.

Asiški škof msgr. Domenico je ob razglasitvi svetišča izrecno poudaril, da v naziv novega svetišča namenoma niso dodali imena sv. Frančiška prav zato, da bi vsak obi-

skovalec, vsak romar na tem spominskem svetem mestu napravil svoj »obračun« krščanskega življenja, tukaj slekel in odložil svoj egoizem, nemir, zasvojenosti ... in oblekel novega človeka – začel znova – z novim pogumom graditi cerkev svojega srca, in sicer »sine nulla di proprio« – brez svojega, kot je dodano še v podnaslovu svetišča. Ob vsem naštetem se mi zdi, da bi lahko za to novo svetišče – kakor za Porcijunkulo – ohranili originalni naslov s kratkim pojasnilom: cerkev dela spogliazione – kraj novega začetka.

Relikvija – košček plašča škofa Gvida

Relikvija je res majhen košček temno rjavega fino tkane blaga nepravilnih oblik, velikosti pribl. 20 x 15 cm v preprostem relikviariju – leseni škatli s steklenim pokrovom. V slovesni procesiji smo ga v nedeljo prinesli iz cerkve sv. Klare, kjer so ga sestre klarise dolga stoletja ohranjale znotraj samostana skupaj z drugimi manjšimi deli relikvij v posebni škatli in zvitku, na katerem je pisalo plašč škofa Gvida. Restavratorica Maria Giorgi je pri nekajletnem preučevanju materialov, ki jih je primerjala z originalnim ohranjenim Frančiškovim habitom, ugotovila, da tkanina nedvomno izvira iz obdobja življenja sv. Frančiška. Možno je celo, da je imel razstavljeni kos škofovega plašča Frančišek kot zaplato prišito na svojem »spokornem« habitu, kar nakazuje primerjava.

Papež Frančišek: To bo novi biser v Frančiškovem mestu

Sedanji asiški škof Domenico je očitno v sebi že dolgo gojil željo po tem novem svetišču. Ko je ideja prišla na dan, so se mnogi spraševali, čemu v Assisiju še eno novo svetišče. A to želi biti drugačno – v človeku želi zbuditi poglobljen bivanjski razmislek o življenju po evangeliju. Papežu Frančišku je škof Domenico zamisel predstavil

že ob prvem prihodu v Assisi leta 2013. Papež je takrat dejal, da si na tem mestu silno želi vsemu svetu na glas povedati in izreči, kako mora Cerkev danes veliko stvari odložiti in se marsičemu odpovedati.

V posebnem pismu, ki ga je tik pred slovesnimi dogodki papež poslal škofu Domenicu, je med drugim zapisal, da je svetišče novega začetka novi biser v Frančiškovem mestu, namenjen romarjem in turistom, od katerega lahko pričakujemo duhovne in pastoralne sadove. Pi-

Sodelovali so tudi "mali" asižani.

Foto di Marcello Fedeli, Spoleto - 2013
© Archivio fotografico del Sacro
Convento di S. Francesco in Assisi

Glavno slovesnost je v nedeljo, 21. maja, vodil državni tajnik Svetega sedeža,
Pietro Parolin.

smo papež zaključil s prikazom življenja škofa Gvida, ki je Frančiška gotovo že prej poznal – v težkem in odločilnem trenutku pa ga je sprejel in zaščitil s svojim plaščem. Ta škofova poteza označuje materinski obraz Cerkve – poudari papež – in njeno skrb za mlade, ki so potrebni potrditve, sprejetja in nenehnega spremljanja na njihovi poti ...

Razlaga logotipa novega svetišča

Logotip, ki predstavlja osrednji dogodek na trgu pred cerkvijo, je izdelal p. Marko Ivan Rupnik. Frančišek sleče svoja oblačila in škof Gvido ga »obleče« – ogrne s svojim plaščem. V teološkem smislu to pomeni: Frančišek se osvobodi oblačil, ki jih je prejel od zemeljskega očeta, ker je spoznal drugega očeta v veri, nebeškega. Frančišek kakor pri sv. krstu sleče starega človeka in obleče novega, ki je Kristus. Skozi plašč, s katerim škof Gvido ogrinja Frančiška, žarijo rane – stigme, ki pričujejo, da se je Frančišek preoblekel v Kristusa. Tako je njegovo življenje po Kristusu, s Kristusom in v Kristusu postalo dar. Na široko odprto plašč škofa Gvida zajema tudi Cerkve, pomeni njeno poslanstvo, ki preraja svoje otroke za večnost in nad njimi razprostira svoj plašč, to je Kristusovo telo. Razširjene roke škofa Gvida sprejemajo mladega Frančiška v objem in hočejo povedati, kako Cerkve v svoj objem vabi in sprejema vse, posebej mlade. Zapis v loku: Rivestiti Di Cristo ima v italijanščini dvojni pomen (odvisno od naglasa): preoblečeni v Kristusa ali ti se preobleči v Kristusa, da boš kakor Frančišek postal dar.

Bratje kapucini – skrbniki novega svetišča

Bratje kapucini so v tej cerkvi, ki je tudi župnijska, že do sedaj pastoralno delovali. Odslej bodo sprejemali in nagovarjali romarje ter nas spodbujali k vedno novim začetkom. O Frančiškovih začetkih in ponovnih začetkih slehernega človeka je pri sklepnih sv. maši pridigal tudi kardinal Pietro Parolin. Posebej je poudaril poklicanost

vseh kristjanov, da odložimo dela teme – slečemo starega človeka in oblečemo Kristusovo ljubezen ter na svet prinašamo veselje in mir.

MOLITEV SVETIŠČA DELLA SPOGLIAZIONE (svetišča odločitve)

Bog, naš Oče,
Ti si tako ljubil svet,
da si poslal svojega Sina.
On se je odrekel svoji slavi,
da bi postal eden izmed nas
vse do smrti na križu.
Daj, da kot Frančišek,
rešeni vsakega egoizma,
molimo v popolni resnici:
»Oče naš, ki si v nebesih ...«
in oblečemo Kristusa,
našega mučenega in križanega Gospoda.
Naj bo On naše življenje,
dar ljubezni,
polnost veselja,
in cerkev,
ki nas je pri krstu pokrila
s plaščem milosti.
Naj odseva v nas,
kakor v Mariji,
Kristusovo svetost
v moči Svetega Duha. Amen.

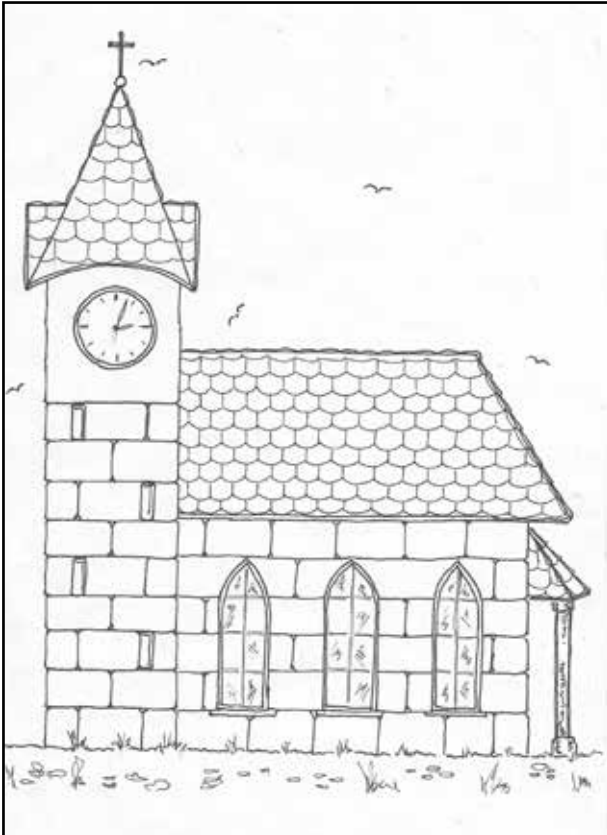
(Molitev je sestavil in pripravil
asiški škof Domenico Sorrentino)

Gradim ali rušim?

Pripravila Milena in Zvonimir Pintarič

Cerkev je skupnost kristjanov in je Božja hiša.

Dragi otroci, spoštovani starši!

Sveti Frančišek Asiški je iskal Boga. V sebi je čutil hrepenenje. Nič in nihče ni mogel izpolniti njegovega hrepenenja. Samo Bog. In ko je tako taval, iskal, molil v samoti in tihoti, v oddaljenosti od ljudi, je Bog spregovoril. Rekel mu je s križa: »**Frančišek, popravi mojo cerkev.**« In Frančišek je vzel Jezusove besede zares. Takoj se je lotil popravila tiste majhne cerkvice, ki je očitno razpadala. S svojimi rokami je delal malto, zlagal zidake in kamne in popravil stene razpadajoče cerkve, Božje hiše. Zgradba, ki je postavljena na posvečenem kraju in je blagoslovljena in namenjena za bogoslužno rabo, se imenuje cerkev. Stavba, ki je cerkev, je krščansko znamenje, po katerem se nam bliža Bog.

V njej se zbiramo verni ljudje, ki tako sestavljamo skupnost kristjanov. To pa je že Cerkev z veliko začetnico.

Povabim te, da si dobro ogledaš domačo cerkev in jo narišeš. Tudi, ko boš kje na počitnicah, vstopi v cerkev, si v njej odpočij in v tihoti se lahko srečaš z Bogom. Nariši to cerkev ali kaj, kar si v njej občudoval.

Frančišek je delal s svojimi rokami, zidal in cerkev je rastla. Toda Jezus ni mislil cerkve kot zgradbe. Misli na cerkev kot Cerkev, Božje ljudstvo Nove zaveze, skupnost kristjanov. Misli na živo Cerkev. Rekli bi na duhovno zgradbo, ki jo sestavljajo, gradijo živi kamni, ljudje, ki so krščeni, ki so med seboj bratje in sestre. To smo vsi mi, ki smo člani Cerkve in Božji otroci po krstu, ki smo ga prejeli v Cerkvi. S svojimi dejanji, ko je delal z rokami, obnavljal, molil, pomagal bolnim, gobavcem, živel preprosto in po Božji volji, je Frančišek začel obnavljati Cerkev, kakor je mislil Jezus, tudi od znotraj. On je bil živi kamen.

Pomisli, kakšen kamen Cerkve pa si ti? Ali Cerkev gradiš ali rušiš?

Tvoja dejanja, vedenje, obnašanje lahko gradijo ali pa uničujejo, rušijo.

Pobarvaj kamne – zidake cerkve, ki naj predstavlja živo Cerkev, ki jo tudi ti gradiš.

Vpiši v zidake cerkve imena tistih oseb, ki si jih med počitnicami srečal in živijo kakor živi kamni Cerkve.

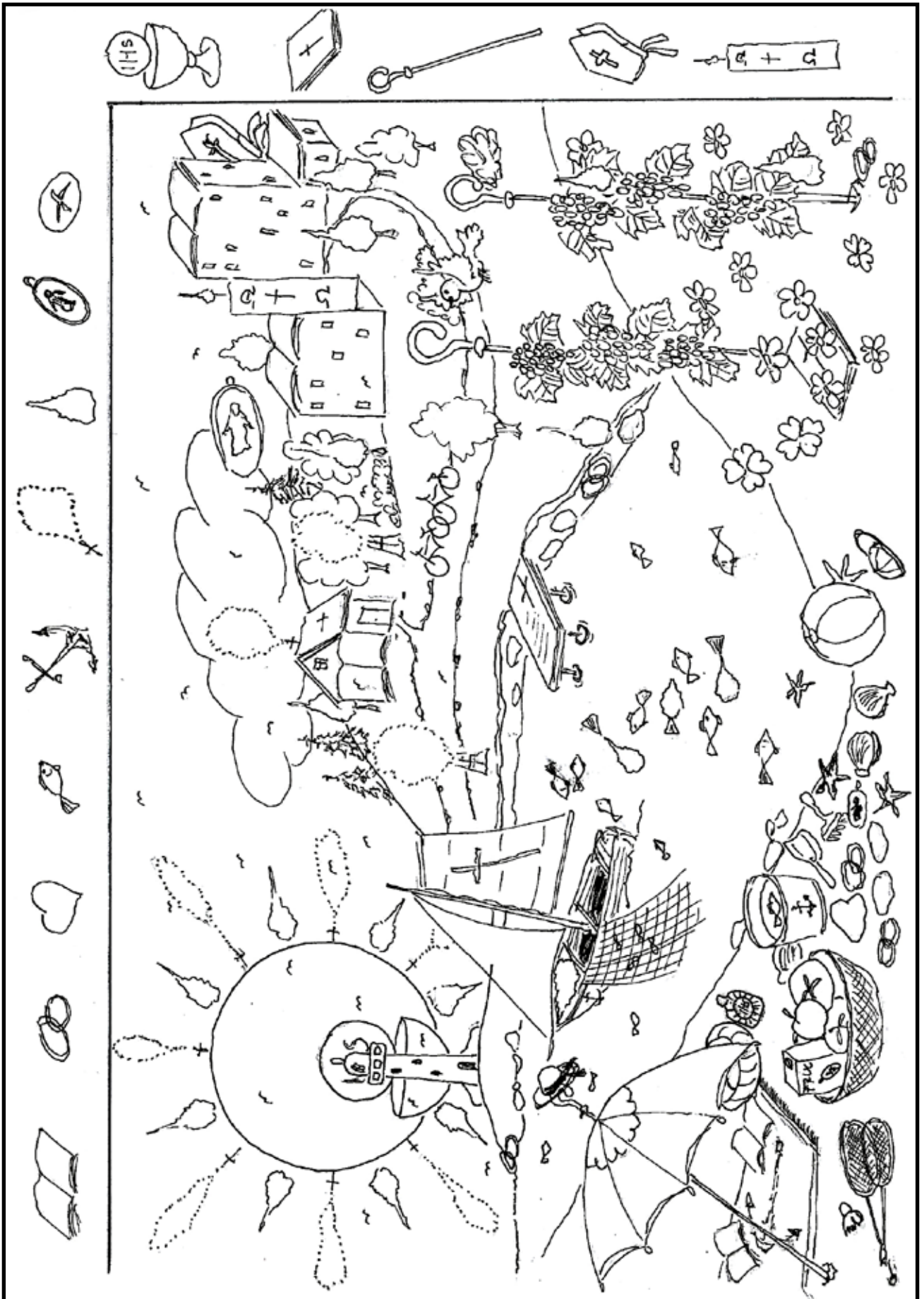
Vpiši v zidake svoja dejanja in dejanja bližnjih, ki Cerkev gradijo.

Sedaj bodo kmalu počitnice. Pogosto se zgodi, da si mislimo, da sedaj ni treba več v cerkev, ker ni verouka, ker imamo počitnice. In kar pozabimo na Boga, damo ga na stran.

Bog se od nas nikoli ne umakne. On nas potrpežljivo čaka, da bomo opazili njegovo navzočnost. Zagotovo te cerkev, ki jo vidiš v domačem kraju ali kje na počitnicah, spomni, da je to sveti, Božji kraj in da je tam Bog. Takrat se zaveš, da je Bog navzoč, posebej na teh svetih krajih, kjer so postavljene cerkve, kapele, križi. Bog pa je navzoč v našem vsakdanu, tudi na počitnicah, po krščanskih znamenjih, ki jih najdemo v cerkvi, doma in tudi zunaj. Po vsakem krščanskem znamenju se nam bliža Bog.

V počitniški »iskalnici« najdi krščanska znamenja, ki so narisana na robu risbe. Nekatera se ponovijo večkrat. Znamenja lahko tudi pobarvaš.

Naj bodo počitnice polne veselja in hvaležnosti, da si ljubljeni Božji otrok, ki pripada Božjemu ljudstvu Nove zaveze – Cerkvi.

Duhovni kapitelj

P. Milan Kos, prov. minister

Potekal je od 25. do 27. aprila 2017 v minoritskem samostanu na Ptujju in na Ptujski Gori. Osrednja tema je bila Manjši Frančiškov brat in njegova pobožnost do Marije.

Naš ustanovitelj sv. Frančišek Asiški je imel navado sklicati brate, da se je z njimi pogovarjal o Božjem kraljestvu. Tudi bratje so si prav tako želeli srečanja s sv. Frančiškom, da bi drug drugemu odkrivali dušo ter se spodbujali k prenovi življenja (prim. 1 Cel 30). »In ko so vse zemeljsko prezrli in se osvobodili sebičnosti, so vgradili vsa čustva ljubezni v bratstvo ter so si prizadevali sami sebe darovati, da bi bilo enako poskrbljeno za potrebe bratov. Radi so se shajali, še rajši so bili skupaj; vsem je bila težka oddaljenost, grenka ločitev, bridko slovo« (1 Cel 39).

Sv. Frančišek je prav tako provincialne ministre spodbujal k srečevanju z brati, da se pogovorijo o vsem, kar se nanaša na Boga (1 Fvod XVIII, 1). Takšna priložnost je bila dana v teh dneh tudi nam bratom, ki smo bili zbrani na duhovnem kapitlju. To je bil izredno močan čas našega duhovnega in bratskega življenja v slovenski minoritski provinci. Zanj smo se odločili v letu, ki je zaznamovano na poseben način z marijansko pobožnostjo. V smislu tega je bila tudi naša osrednja duhovna vsebina: Manjši Frančiškov brat minorit in njegova pobožnost do Marije.

V tem letu obhajamo 100-letnico ustanovitve Vojske Brezmadežne. P. Raffaele di Muro, OFM Conv – generalni asistent za Vojsko Brezmadežne na ravni našega

reda, nam je spregovoril o ustanovitvi tega marijanskega gibanja 16. oktobra 1917 v Rimu pod vodstvom p. Maksimilijana Kolbeja skupaj s šestimi brati. Vojsko Brezmadežne je Kolbe opisal kot »globalno vizijo katoliškega življenja v novi obliki. Močno je povezana z Brezmadežno, našo posrednico pri Jezusu« (KS 1220). Odprta je za laike, klerike in redovnike. Temelji na sodelovanju pri spreobrnjenju ter posvečenju vseh ljudi, tako da je s tem čim bolj proslavljena presveta in nedeljena Trojica (prim. LG 69). Člani Vojske Brezmadežne vsak dan obnavljajo svojo posvetitev Brezmadežni s kratko molitvijo: *O, Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas ...*

Sv. Maksimilijan Kolbe je zapisal: *Želim vam, da bi se vsak dan, vsak trenutek, bližali Brezmadežni, da bi jo vedno bolj spoznavali in jo vedno bolj ljubili; da bi vas vedno bolj prevzemale njene misli, nameni in čustva, da bi vas prešinjala njena ljubezen do Jezusa ... Z eno besedo: da bi bili madeži greha in nepopolnosti vedno manjši in redkejši.*

Aktualnost tega marijanskega gibanja lahko začutimo iz sporočila zaslužnega papeža Benedikta XVI. članom Vojske Brezmadežne: *»Vi imate velik vzor svetosti, profesionalnosti in ponižnosti. Cerkev zelo potrebuje in pričakuje vašo pomoč. Prosim vas, da se ne obotavljate iti naprej z zaupanjem in upanjem. Vaša karizma je aktualna, zato obnovite svoje članstvo in svoje navdušenje. Naj vam Blažena Devica Marija in sv. Maksimilijan izprosita,*

da boste ubožni misijonarji ljubezni in usmiljenja Jezusa Kristusa.«

Provincialni minister hrvaške minoritske province p. Josip Blažević nam je spregovoril na temo Krščanstvo in nova religiozna gibanja. Kaj današnji človek išče na duhovnem področju in kaj mu lahko ponudimo bratje minoriti z marijanskim gibanjem Vojske Brezmadežne? Saj je bila tudi Vojska Brezmadežne odgovor p. Maksimilijana Kolbeja na močno prostozidarsko gibanje tedanjega časa.

Bratje minoriti se v tem letu hvaležno spominjamo tudi 80-letnice naše prisotnosti v Marijinem romarskem svetišču na Ptujski Gori. Tako nam je profesor dr. Bogdan Kolar, SDB, osvetlil zgodovino tega romarskega svetišča ter pastoralno delo naših bratov v njem.

Obenem nas je 100-letnica fatimskih prikazovanj spodbudila, da smo ob duhovnih spodbudah g. Cirila Čuša na temo Pomen redovnikov in duhovnikov posvetitve Marijinemu Srcu opravili tako osebno posvetitev kakor tudi celotne slovenske minoritske province.

Duhovni kapitelj smo sklenili s slovesno zahvalno mašo na Ptujski Gori. Evharistično daritev je ob somaševanju bratov slovenske in hrvaške province vodil generalni asistent p. Miljenko Hontič.

V upanju, da nam bo ta milostni čas po vzoru Marije pomagal odgovoriti na izzive sedanjega časa, želimo biti bratje minoriti zvesti pričevalci odrešenjskega oznanila s Frančiškovim zaupanjem v Božjo pomoč in Marijino varstvo.

S KOLESOM PO MARIJINIH ROMARSKIH SVETIŠČIH

od 28. do 30. avgusta 2017

Ob 100. obletnici ustanovitve Vojske Brezmadežne in Marijinih prikazovanj v Fatimi te bratje minoriti od 28. do 30. avgusta 2017 vabimo na kolo.

Obiskali bomo nekaj samostanov in Marijine romarske cerkve, ki jih vodimo bratje minoriti. Pot nas bo vodila od Olimja prek Ptujске Gore, Haloz, Ptuja vse do Turnišča v Prekmurju. Seznanjali se bomo z življenjem bratov minoritov, sodelovali pri njihovi skupni molitvi, spoznavali prelepe konce naše čudovite domovine ...

Na poti se nam lahko s kolesom pridružite kjerkoli in nas lahko kadarkoli zapustite. Ob prijavi nas seznanite.

Na dan bomo prevozili cca 80 km.

PRIJAVE in INFORMACIJE: p. Damjan Tikvič,
tel.: 031 834 720, e pošta: damjan.tikvic@rkcs.si

ODMIK ZA ŠTUDENTE

od 22. do 24. septembra 2017

Pred začetkom novega študijskega leta te vabimo na odmik, duhovno pripravo na novo študijsko leto.

Odmik se bo odvijal od 22. do 24. septembra 2017 v domu duhovnih vaj minoritskega samostana Sveta Trojica v Halozah, po Haloški planinski poti, v Marijinem romarskem svetišču na Ptujski Gori ...

Namenjeno vsem študentom.

Predvideni dar: 25 €

PRIJAVE in INFORMACIJE:

p. Damjan Tikvič,
tel.: 031 834 720,
e pošta: damjan.tikvic@rkcs.si

13. Marijafest na Ptujski Gori

P. Danilo Holc

Pojóči »fatimski pastirčki«

Letošnji Marijafest se je zgodil v znamenju »trinajstice«. 13. po vrsti je letos ob 100. obletnici fatimskih dogodkov sovpadel prav na god fatimske Matere Božje, 13. maja. Ob tem je izšla tudi zgoščenka s 13 pesmimi zadnjih treh Marijafestov. Zanimivost, čudovito naključje ali kaj več? Vsekakor daleč od vsake vraževernosti ... Seveda pa smo imeli ob tem bratje minoriti še en – neverjeten razlog za veselje. Točno pred 60 leti, 13. maja 1957, natanko ob 17. uri, ko smo tudi mi začeli Marijafest, je bila ptujskogorska cerkev spet odprta za bogoslužje, potem ko jo je leta 1951 takratna oblast zaprla. Bučnemu aplavzu ob povedanem so sledili še mnogi drugi, ki so nagradili vsako pesem v čast Mariji in posredno Bogu.

Domači otroški pevski zbor

Magnificat

Sentio

Svojo molitev v obliki pesmi so predstavili mnogi izvajalci. Otvoritev je naredil **domači otroški pevski zbor**. Ti pojóči »fatimski pastirčki« so nas s pesmijo Pozdrav fatimski Mariji hoteli spomniti, da nas Marija v Fatimo ni prišla strašiti s kaznimi ter s koncem sveta, ampak je prišla le povedati, da nam Bog daje novo priložnost ... Čeprav se svet z mnogimi grehi oddaljuje od Boga, nam fatimska sporočila s klicem po spreobrnjenju ponujajo bližnjico do rešitve. Poleg zbora **Magnificat** s Ptujске Gore, ki nam je podaril dve pesmi, je nastopila še dekljska vokalna skupina **Sentio** iz župnije Šentjerneje s skladbo renesančnega francosko-flamskega skladatelja Jacoba Arcadelta iz 16. stoletja z naslovom Ave Marija.

Festivala pa ne bi bilo brez novih avtorskih skladb. Prvič se je predstavila vokalno-instrumentalna skupina **Bi. Bend** iz Bizovika s pesmijo Marija, hvala ti. Rojstvo skupine je odgovor na vprašanje na enem od skavtskih taborov: »Kaj pa lahko jaz naredim za svojo župnijo?« Zbralo se je 15 pevk in nekaj instrumentalistov, da bi s petjem sledili besedam ustanovitelja skavtov Badena Powella: »Zapustite ta svet za spoznanje lepši, kot ste ga prejeli.«

Pater **Miroslav Petrac**, član hrvaške frančiškanske province iz sosednje Hrvaške, je nastopil s pesmijo Gospi od andžela. Predstavil se je že na več festivalih duhovne glasbe in izdal že dva albuma. Njegova pesem je izrazila zaupanje v moč priprošnje Marije Angelske, da izprosi Božje usmiljenje tudi za nas, grešnike.

Skupina **Porciunkula** je zapela pesem Obiskanje, v kateri nas spodbuja, da z Marijo na poti k Elizabeti odkrijemo njeno veselje v majhnosti, ki je vse veliko na tem svetu ni vznemirilo, saj je gledala le Tistega, ki ima v posesti vso večnost ... Za Njo, ki nam prinaša radost življenja – Jezusa, se napotimo tudi mi in postanimo Božje znamenje.

Miljenko Radišić iz Hamžice pri Medžugorju je odpel zahvalno pesem Majci Medžugorja. Po sodelovanju na različnih zabavnih festivalih – zagrebškem, opatijskem, mostarskem, dvakrat tudi na splitskem – se je, ko je v ži-

Bi. Bend

Miroslav Petrac

vljenju že marsikaj doživel, kakor pravi, posvetil duhovni glasbi. Zaveda se, da je Marija počasi vstopala v njegovo življenje, toda sedaj je ne želi več izgubiti. Še več. V molitvi jo roti, da ob vstopu v večni mir sprejme njegovo dušo in jo posreduje svojemu Sinu.

Po romanju v Medžugorje avgusta 2005 je Eli Sarjaš, vodja skupine **Veselje** dobila zamisel in željo prenesti takšno duhovno glasbo v Slovenijo. In začela je delovati vokalno-instrumentalna skupina, ki danes sestavlja 13 članov. V različnih župnijah igrajo pri mašah, adoracijah in slavljenjih. Tako se je tudi razvilo sodelovanje s **patrom Janezom Ferležem**. Sad sodelovanja je bila tudi nova pesem Marija, kraljica milosti.

Naslednji se je predstavil **Dragutin Hrastović** s Hrvaške, ki se podpisuje pod mnoge duhovne pesmi kot avtor besedil in glasbe. Pravi, da je namen njegovih skladb, da bi vsi, ki jih poslušajo, prejeli milost odrešenja ter srečali živega Boga. Sodeloval je na mnogih duhovnih obnovah, vodil slavljenje v skupnosti Živa voda ter izdal že štiri zgoščenke. Zapel je pesem Hvala ti, Marijo, v kateri se zahvaljuje Božji materi, da je v ljubezni sprejela Božjo Besedo in je ni hranila samo v svojem srcu, temveč je po njeni privolitvi lahko vzcvetela ter se učlovečila. Po rojstvu te Besede je naš planet ponovno oživel.

Človek v življenju spoznava, da je vse, kar v določenih trenutkih potrebuje, le roka nekoga za držanje in srce za razumevanje. Veren človek še toliko bolj izkuša, kako nenehno potrebuje varstvo Božje roke. Ne le to. Z Božjim blagoslovom in Marijino priprošnjo lahko sam postane drugemu ta prijateljska roka s srcem. Skupina **Dominik** je s svojo pesmijo Dotakni se moje dlani molila k Mariji,

da nam bo prek njenega dotika lažje sejati ljubezen in dobroto.

Veronika Jambrek iz hrvaškega Zagorja je študentka drugega letnika poslovne ekonomije v Varaždinu. Rada prepeva in z duhovno glasbo slavi Boga ter njegovo mater Marijo. Že od 12. leta sodeluje na festivalih duhovne glasbe na Hrvaškem. Tokrat pa je na Marijafestu predstavila pesem Sad te uvodim u srce svoje, ki govori o brezpogojni ljubezni Nebeške matere. Ona je tista, ki nam lahko v naša zemeljska iskanja prinese mir ter obarva sive trenutke življenja.

Brezmadežno, ki jo je sv. Maksimilijan tako ljubil, je s pesmijo Dotik nebes počastila tudi skupina **Adoro**. Čisto srce Device je podoba Božje ljubezni. Če ji bomo sledili, bomo z njeno priprošnjo lahko našli pot do Boga, saj Brezmadežna za nas predstavlja dotik nebes, kakor so zapeli v svoji pesmi.

Vesna Vilčnik je prišla na Marijafest z avtorsko pesmijo o svojem nerojenem otroku. Čutila je, da je bil ta otrok deklica, zato jo je krstila v duhu in ji dala ime Pia, ki pomeni Ljubljena. V pesmi Pija (Ljubljena) jo je izročila ljubeznivi Materi Božji. Sv. Terezija Deteta Jezusa je zapisala: »Največja čast, ki jo more Bog podeliti duši, ni v tem, da ji veliko

Porciunkula

Miljenko Radišić

Skupin Veselje in p. Janez Ferlež

Dragutin Hrastović

dá, temveč, da veliko zahteva od nje.« Velikokrat težko razumemo življenje in ljubezen, ki zahtevata bolečino, lahko pa vse to izročamo v Božje roke. Še toliko lažje je, kadar nekdo veruje, da imamo med angeli živi »biser«, ki pri Bogu posreduje in moli zanj ter vse, ki smo še na poti ...

Zadnjo avtorsko pesem Ptujskogorska Mati je predstavil **Antonio Tkalec**. V njej nam je zaupal spomin na svoj prvi obisk tega milostnega kraja in zaupanja v varstvo Marijinega plašča. Ljubeči spomini našega srca lahko vedno znova oživijo prelepe trenutke in nas opozorijo, zakaj nam je bilo dano živeti. Še posebej se to zgodi, ko gledamo na dogodke z vero, da ti trenutki niso bili naključje. Še več, kristjani verjamemo, da so bili vedno Božja previdnost, blagoslov za naše življenje in bodo šli z nami v večnost ... Zaradi verige lepih spominov na Božjo previdnost lažje še naprej zaupamo v Božje varstvo ...

Po novih odpetih skladbah je zadnje pol ure sledilo češčenja Najsvetejšega. Molitev je spremljal zbor in **orkester ptujске mladine pod vodstvom p. Andreja Feguša**. Ker smo se ob priložnosti Marijafesta spomnili še 100. oblet-

Adoro

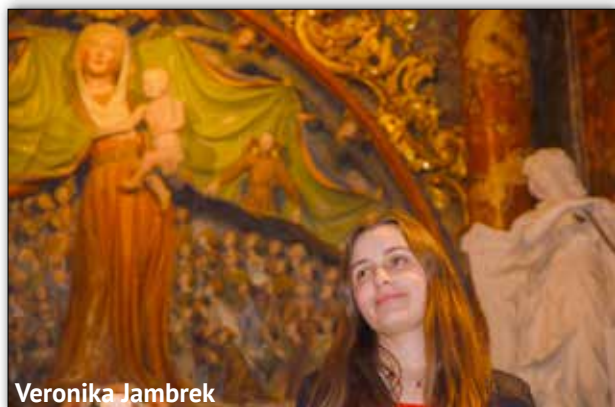
Vesna Vilčnik

Antonio Tkalec

Skupina Dominik

Veronika Jambrek

Orkester ptujске mladine

nice Kolbejeve ustanovitve Vojske Brezmadežne, smo prav v tem duhu hoteli začeti misijon našega nadaljnega življenja in delovanja v duhu Vojske Brezmadežne z molitvijo. Kolbe se je dobro zavedal, da se misijon rodi najprej v našem srcu in da je naše delo jalovo, če ni pospremljeno z Božjim blagoslovom.

Ob napovedi naslednjega Marijafesta, ki bo v maju 2018, smo se v radostnem duhu s polnimi srci lepih pesmi razšli.

KRALJICA MIRU, PROSI ZA NAS

*/ .../ Mati Cerkve, razsvetluj božje ljudstvo
na poteh vere, upanja, ljubezni.*

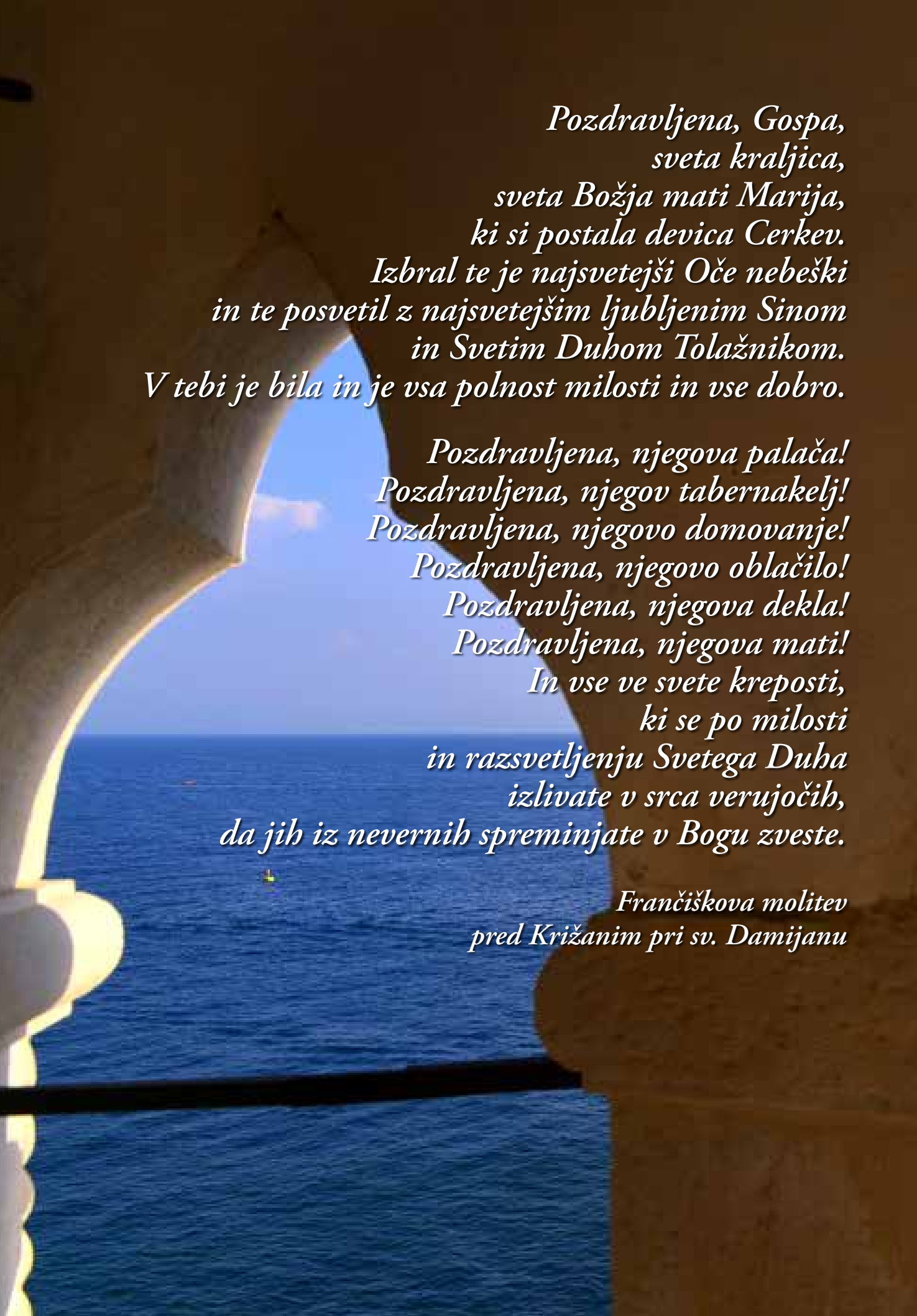
*Pomagaj nam živeti resnico, da se Kristus posvečuje
za vso človeško družino in za sodobni svet.*

*Ko ti izročamo svet, ljudstva in narode,
ti zaupamo tudi posvečevanje za ves svet
in ga polagamo v tvoje materinsko Srce.*

O, brezmadežno Srce!

*Pomagaj nam premagati grožnje zla,
ki se s tako lahkoto razrašča v srcih ljudi našega časa
in nam grozi z nepredvidljivimi posledicami
ter na ta način zapira poti v prihodnost. / .../*

Papež Janez Pavel II.

*Pozdravljena, Gospa,
sveta kraljica,
sveta Božja mati Marija,
ki si postala devica Cerkev.
Izbral te je najsvetejši Oče nebeški
in te posvetil z najsvetejšim ljubljenim Sinom
in Svetim Duhom Tolažnikom.
V tebi je bila in je vsa polnost milosti in vse dobro.*

*Pozdravljena, njegova palača!
Pozdravljena, njegov tabernakelj!
Pozdravljena, njegovo domovanje!
Pozdravljena, njegovo oblačilo!
Pozdravljena, njegova dekla!
Pozdravljena, njegova mati!
In vse ve svete kreposti,
ki se po milosti
in razsvetljenju Svetega Duha
izlivate v srca verujočih,
da jih iz nevernih spreminjate v Bogu zveste.*

*Franciškova molitev
pred Križanim pri sv. Damijanu*